СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CVIII П'ЯТНИЦЯ, 12 СІЧНЯ 2001 ЧИСЛО 2 VOL. CVIII FRIDAY, JANUARY 12, 2001 No. 2

М. Потебенько про результати експертизи тіла Г. Ґонґадзе

КИЇВ. – У середу, 10 січня, Ґенеральний прокурор України Михайло Потебенько оголосив у Верховній Раді, що аналізи понівеченого тіла, знайденого під Києвом, на 99.6 відсотка засвідчують, що це „можуть бути останки зниклого журналіста Георгія Ґонґадзе". Водночас М. Потебенько наполягав, що українські слідчі органи „не повинні відкидати інші версії" долі журналіста.

Опозиційні політики висловили незадоволення звітом прокурора, а голова фракції соціялістів Олександр Мороз назвав його виступ „окозамилюванням". Опозиція стверджує, що масові акції в деяких містах на підтримку Президента Кучми організовані владою і пропрезидент-

(Закінчення на стор. 3)

Буде перевірено стан здоров'я миротворців

КИЇВ. – У той час, коли українська делеґація на чолі з президентом Л. Кучмою готується відвідати українських воїнів, які служать у миротворчих підрозділах НАТО в Косові, медики провели обстеження миротворців з метою виявлення можливого впливу на них збідненого урану. Першою стурбованість з цього приводу висловила Італія після того, як кілька італійських миротворців, які служили на Балканах, померли від раку.

Українці в Косово служать у складі польсько-українського батальйону. Міністер оборони Польщі Броніслав Комаровскі сказав, що польські лікарі проблем не виявили. Президент України Леонід Кучма доручив міністрові оборони Олександрові Кузьмуку провести медичне обстеження українських військовослужбовців, які раніше виконували завдання в Косові, а зараз перебувають на території України. До Косова відправлені групи медиків зі спеціяльною апаратурою, які проводять повне медичне обстеження українського континґенту.

Службовці української екологічної служби перевіряє рівень радіяції на українській військовій базі Призовиця в Косові.
Фото Гліба Гараніча (Ройтерс).

Віце-прем'єра України Юлію Тимошенко звинувачено у зловживаннях

Віце-прем'єр України Юлія Тимошенко

КИЇВ. – Генеральна прокуратура України порушила кримінальну справу стосовно віце-прем'єра Юлії Тимошенко. Як повідомив на прес-конференції у Києві заступник генерального прокурора Микола Обіход, звинувачення на адресу Ю. Тимошенко пов'язані з її колишньою діяльністю на чолі компанії „Єдині енергетичні системи України". Ю. Тимошенко звинувачують у контрабанді та фальшуванні документів. За словами М. Обіхода, Генеральна прокуратура порушила справу проти Юлії Тимошенко на підставі нових даних, отриманих зі Швайцарії.

Минулого року в Україні було затримано чоловіка Юлії Тимошенко, – Олександра, який був її партнером у підприємницькій діяльності. Ю. Тимошенко завжди відкидала звинувачення на свою адресу, що стосувалися її підприємництва. Опозиційні до Президента Л. Кучми політики звинувачували Генеральну прокуратуру України та її голову Михайла Потебенька в упередженості та діях за вказівкою президентської адміністрації.

Віце-прем'єр України Юлія Тимошенко вважає звинувачення Генеральної прокуратури на свою адресу "брутальною фальсифікацією, яка не має під собою підстав". На прес-конференції вона наголосила, що дії Генеральної прокуратури – "політична розправа". За її словами, звинувачення щодо контрабанди природного газу є абсолютно безпідставними, оскільки газ неможливо ввезти без відповідного оформлення. Вона підкреслила, що "не існує технічних можливостей для цього".

Друге звинувачення – щодо фальсифікації документів – Ю.Тимошенко назвала "наклепом". Вона заявила, що "ні я, ні члени моєї сім'ї не переводили кошти на рахунок експрем'єра Павла Лазаренка", і зазначила, що "ні в якому разі не піде добровільно у відставку та не має намірів залишати свою країну чи переховуватися". Вона не може прогнозувати подальшого розвитку подій, але "продовжуватиме боротьбу".

Порушення Генеральною прокуратурою кримінальної справи проти неї віце-прем'єр Юлія Тимошенко вважає демонстрацією того, що "силові структури держави є, по суті, каральними підрозділами кримінально-олігархічних груп". У заяві, переданій аґентству УНІАН, Ю.Тимошенко наголосила, що найважливішим у цій ситуації є те, що "весь цей тотальний абсурд, беззаконня, правове і політичне свавілля, що відбуваються в Україні, вже нікого не дивують".

Трудова партія України вважає порушення кримінальної справи проти віце-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко початком боротьби правоохоронних органів проти олігархічних структур, заявив голова партії Михайло Сирота. Водночас порушення кримінальної справи через декілька років після скоєння злочинів може свідчити "про непрофесійність правоохоронних структур", вважає керівник ТПУ.

„Віце-прем'єр України Юлія Тимошенко – контрабандистка, чи Генеральна прокуратура слухняна?" – запитує оглядач служби Бі-Бі-Сі Стівен Ік. Автор зазначає, що Ю.Тимошенко вважають однією з найбільш прозахідних по-

(Закінчення на стор. 3)

Член правління корпорації "Єдині енерґетичні системи України", чоловік віце-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко Олександер Тимошенко за ґратами на засіданні Радянського районного суду м.Києва 21 листопада 2000 року. О. Тимошенко був заарештований 21 серпня 2000 року.
Фото Ігоря Фролова (УНІАН).

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Президент привітав український народ з Різдвом

Минулої суботи Президент України Леонід Кучма привітав український народ з Різдвом Христовим. "Глибинна сутність події, яку ми прагнемо усвідомити в ці дні, - йдеться у привітанні, - відгукується в наших душах закликом до примирення і творчої праці, до очищення власного сумління"."У цей надзвичайно складний час становлення нашої держави, - закликає Л.Кучма, - будуймо нове життя у світлі Божих заповідей і моралі". Президент побажав усім співвітчизникам, щоб Різдво принесло мир, добро, щастя, здоров'я і здійснення мрій та бажань.

Політики не можна ділити на президентську та урядову

КИЇВ. – "Ми не допустимо поділу політики на президентську та урядову", – заявив прем'єр-міністер України Віктор Ющенко в інтерв'ю газеті "Україна молода" (3 січня 2001 року). Він висловив переконання у тому, "що жоден уряд без більшости у Верховній Раді не матиме ніякого майбутнього. Втрата політичної більшости – це найбільша драма, яка може виникнути в 2001 році". Також прем'єр-міністер скритикував такі формулювання, як "пропрезидентська частина і проурядова частина" парляменту, і підкреслив, що уряд і парляментська більшість повинні дійти угоди, яка б "поділяла політичну відповідальність і забезпечувала політичну підтримку". В.Ющенко сподівається, що "після Різдвяних свят буде знайдено відповідь на те, як гармонізувати діяльність більшости у парляменті, уникнути тих розбіжностей, які сьогодні існують, і таким чином упевнено відчувати себе у 2001 році".

Ветерани Рівного протестують проти невизнання УПА

РІВНЕ. – На початку січня члени Рівненського відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів звернулися з листом до Президента України, Верховної Ради і Кабінету Міністрів, у якому висловили обурення діями і позицією голови Ради ветеранів війни, праці і військової служби генерала армії Івана Герасимова, який від імені всіх ветеранів України у листі до парляменту і в інтерв'ю по Національному радіо висловився проти визнання Української Повстанської Армії воюючою стороною у Другій світовій війні.

Валютні резерви України достатні

КИЇВ. – З кінцем 2000 року валютні резерви України становлять 8 млрд. 101 млн. грн. при курсі 5.4351 грн. за долар, повідомив 26 грудня на прес-конференції голова правління Національного банку України Володимир Стельмах. Для порівняння, валютні резерви на 1 грудня 1999 року становили 2 млрд. 4,565 млн. грн. при курсі 3.4272 грн. за дол. За словами В.Стельмаха, 22 грудня кошти траншу Міжнародного валютного фонду були переведені на рахунок Національного банку і, на прохання українського уряду, зараховані на рахунок України в одиницях федеральної резервної системи США (SDR). Окрім цього він зазначив, що наступного року обсяг валютних резервів НБУ плянується не лише не зменшити, але й наростити – для "використання їх у рішучий час". За його словами, минулого року було викуплено і занесено в валютну резерву НБУ 1 млрд. 600 млн. дол.

Приватизація в Україні

КИЇВ. – Українська скарбниця отримала 2000 року від приватизації більше коштів, ніж за усі попередні дев'ять років. Як повідомляє Фонд державного майна – урядове відомство, яке відповідає за приватизацію, сума надходжень перевищує два мільярди гривень (2 млрд. 73 млн.), хоча цифра є трохи меншою, ніж плянувалося. Фонд вважає, що збільшенню надходжень сприяли нові правила приватизаційного процесу.

Суперечки довкола мови

КИЇВ. – Урядові відомства України та Росії знову обмінялися заявами стосовно стану російської мови в Україні. Український державний комітет інформаційної політики і телерадіомовлення назвав помилковими й безпідставними твердження російського міністерства закордонних справ про буцімто політику дерусифікації усіх галузей суспільного життя в Україні. Російське МЗС цього тижня оприлюднило заяву, в якій зокрема висловлювалася стурбованість намірами української влади вимагати від телевізійних і радіостанцій вести мовлення виключно українською. У заяві офіційного Києва стверджується, що уряд діє в межах українського та міжнародного законодавства і що проблеми в українсько-російських стосунках мають вирішуватися без емоцій.

Українська ракета-носій "Циклон-4"

КИЇВ. – Не виключено, що українська ракета-носій "Циклон-4", яку модернізує італійська фірма "Фіат Авіа" (FiatAvia), запускатиметься з американського космодрому на Фльориді, а не з бразилійського космодрому Анканталье, як плянувалося раніше. Це пов'язано із фінансовими проблемами бразилійської сторони та ймовірним долученням до міжнародного проєкту "американської фірми, яка має можливості використання космодрому на Фльориді". Такий розвиток проєкту не спрямований проти Бразилії, з якою у 1999 році досягнуто домовлености про запуски модернізованих РН "Циклон-4" з космодрому Анканталье, розташованого поблизу екватора, що робить виведення корисних вантажів на навколоземну орбіту набагато дешевшим.

„Вечірній Київ" знову стане провідною газетою

КИЇВ. – Новий головний редактор газети "Вечірній Київ" Володимир Рубан вважає головним завданням газети – "знову стати провідною на київському газетному ринку". На пресовій конференції В. Рубан зазначив, що "неможливо за рік чи півроку стати першими в місті, оскільки конкуренція є досить жорсткою". Але "це завдання є абсолютно реальним". Концепцію газети "Вечірній Київ" буде змінено " на міську муніципальну газету", котра переважно писатиме про події, що відбуваються в Києві, і частково – про найцікавіше в Україні та світі. Крім того, плянується поступово збільшити періодичність виходу газети до 6 разів на тиждень. Також передбачається збільшити обсяг газети орієнтовно в 1.5 раза. Впродовж найближчих трьох місяців колектив зросте удвічі. Одне зі завдань, на думку В. Рубана – зробити газету комерційно успішною.

Київ. На Хрещатику у новорічну ніч.

Затримано викрадачів історичних та культурних цінностей

КИЇВ. – Співробітники Головного управління боротьби з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України та Головного управління карного розшуку Міністерства внутрішніх справ України затримали громадян З. і М., які підозрюються у викраденні у 1997 році зі сховища на території м.Чорнобиля великої кількости історичних та культурних цінностей на загальну суму близько 1 млн. дол. Про це повідомили у пресовому центрі СБУ. Старовинні книги та ікони затримані плянували незаконно вивезти за межі України. Під час обшуків, проведених за місцем проживання затриманих, викрадені речі вилучено. Порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ст.81 ч.4 Кримінального кодексу України. Здійснюється перевірка затриманих на причетність до скоєння інших злочинів.

У Луганську ліквідовано підпільну фабрику

ЛУГАНСЬК. – 5,416 слоїків помідорової пасти та 994 слоїки консервованих грибів "Опеньки" вилучили співробітники Ленінського райвідділу внутрішніх справ на підпільній фабриці міста Луганська. Як повідомили у правоохоронних органах, помідорову пасту, під виглядом продукції "Чумак", виробляли з борошна, оцту, води та барвника червоного кольору. "Опеньки" на фабриці виробляли з китайських сушених грибів. Етикетки продукувалися друкарським способом. За день на фабриці вироблялося 500 слоїків продукції. Ведеться слідство.

Глухівській районній бібліотеці – 210 років

ГЛУХІВ, Сумська обл. – Глухівська центральна районна бібліотека Сумської обл. святкує 210 років з дня заснування. Як повідомили в управлінні культури обласної державної адміністрації, це одна з найперших бібліотек в Україні, заснована у 1790 року. Старша за неї в Україні лише наукова бібліотека Львівського університету ім.Франка, якій 392 роки, і бібліотека Києво-Могилянської академії – 299 років.

Утверджується римо-католицька парафія у Запоріжжі

ЗАПОРІЖЖЯ. – Нещодавно Запоріжжя відвідав повноважний посол Ватикану в Україні, нунцій Папи Римського Архієпископ Ніколай Етерович. Він відслужив римо-католицьку Богослужбу та освятив каплицю Святого Петра, яка розміщена поруч із майбутнім храмом Бога-Отця Милосердного, що тепер будується в міському парку ім. Пушкіна.

Важливий крок до канонічного визнання Українського православ'я

За матеріялами звіту народного депутата Ігоря Юхновського про зустріч української делеґації зі Вселенським Патріярхом підготувала Клара Ґудзик, „День".

19 грудня 2000 року повноважна делеґація Верховної Ради України на чолі з народним депутатом академіком Ігорем Юхновським зустрілася у Константинополі (Стамбулі) зі Вселенським Патріярхом Варфоломієм І. До складу делеґації входили народні депутати Ігор Осташ, Павло Мовчан, Іван Діяк, Костянтин Ситник, Василь Червоній, Тарас Чорновіл, а також Архиєпископ УПЦ КП Даниїл. На зустрічі буз присутній Посол України в Турецькій республіці Олександер Моцик.

Делеґація передала Вселенському Патріярхові звернення, у якому від імені 240 народних депутатів України висловлюється підтримка нових важливих кроків Вселенської патріярхії щодо сприяння об'єднанню Українського православ'я і канонічного визнання Української Помісної Православної Церкви. Ігор Юхновський передав також запрошення від голови Верховної Ради України Івана Плюща відвідати Україну у зручний для Патріярха час.

Вітаючи делеґацію, Вселенський Патріярх сказав: «Усі зацікавлені в єдності Української Православної Церкви. Ми повинні знайти безболісний шлях вирішення цього питання. Якщо Москва остаточно відмовиться прийняти необхідне рішення, Вселенський Патріярхат одноосібно вирішить питання канонічности Української Церкви».

Делеґація ознайомила Патріярха зі своїм баченням подальших кроків, які б дали змогу в найкоротший час завершити процес канонічного визнання Української Помісної Церкви. Делегати апропонували:

– якнайшвидше розглянути і вирішити питання реабілітації і визнання українських єпископів, які були несправедливо репресовані Московським патріярхатом за свою діяльність на користь незалежности Української Церкви (Патріярх Філарет, а також митрополити Андрій і Яков). Повернення канонічности цим трьом ієрархам автоматично робить канонічними єпископів, висвячених цими трьома архиєреями, і все духовенство. У результаті обидві частини Українського православ'я – УПЦ КП і УПЦ МП стають формально канонічними. В зв'язку з цим стає цілком реальним скликання, під пастирським благословенням Вселенського Патріярха, об'єднувального собору Українських Православних Церков, канонічність якого не зможе заперечити ні Московська, ні інші патріярхії, а також вибори Патріярха єдиної Помісної Української Православної Церкви;

– надати відповідь Голові Верховної Ради України стосовно його запрошення. І якщо відповідь буде позитивною, у найближчі два тижні прислати до Києва делеґацію Вселенського Патріярха, яка б вивчила становище православ'я в Україні й зайнялася підготуванням візити Вселенського Патріярха;

– зі свого боку Верховна Рада України зобов'язується підтримувати Вселенського Патріярха в його стараннях укріплення становища Вселенської патріярхії в Турецькій республіці.

У розмові з Патріярхом було підкреслено, що всі згадані вище заходи край важливо було б здійснити до приїзду в Україну Папи Римського. Під час візити народні депутати висловили також інші пропозиції і передбачення стосовно подальшого розвитку процесу об'єднання та канонізації Українського православ'я. Член делеґації К. Ситник зауважив, що для прискорення реабілітації українських митрополитів необхідно прислати до України комісію Константинопольської патріярхії, яка б вже зараз готувала документи з цих питань; а паралельно можна продовжувати переговори з Москвою і обговорення питання в Синоді. Надзвичайний і повноважний посол України в Туреччині О. Моцик поінформував Патріярха Варфоломія І про те, що Президент України Леонід Кучма, у відповідності з домовленостями, досягнутими на минулій зустрічі, підписав і відіслав листа, у якому запрошує Його Святість відвідати Україну у зручний для нього час і підтверджує свою позицію щодо готовности створити можливості для праці повноважних делеґацій від Вселенського Патріярха Варфоломія І і Московського Патріярха Алексія.

Зі свого боку Вселенський Патріярх Варфоломій І запевнив українських парламентарів, що Константинопольська Патріярхія і він особисто роблять все можливе, щоб повернення Українській Православній Церкві її законних прав і канонічне входження її до світового православ'я завершилося якомога скоріше.

Делеґація народних депутатів, що відвідала Вселенського Патріярха, вважає за необхідне підтримувати надалі зусилля Вселенського Патріярха стосовно створення Помісної Церкви в Україні. Для того здійснити візити народних депутатів до патріярхів Православних церков Румунії, Болгарії та інших.

В російських коментарях мало справедливости

З того, в який спосіб коментує процеси в Українському православ'ї московська преса, можна зробити однозначний висновок: Росія не тільки не готова новими очима подивитися на постімперську дійсність у своїх колишніх колоніях, але робить все можливе, щоб історична справедливість, зокрема у церковному житті, не перемогла.

Наприклад, газета „Эхо Москви" „конфіденціально" повідомляє, що під час недавньої візити Президента України Л. Кучми до російської столиці російський лідер В. Путін „як президент великої православної держави мав порушити питання про свободу совісти і про становище канонічного Православ'я в Україні". А щодо поїздки аворитетної української делеґації до Вселенського Патріярха Варфоломея І, то газета, забуваючи, якими неправедними шляхами Московська митрополія колись перетворилася на „канонічний" патріярхат, пише: „З погляду церковних канонів, навіть якщо Константинопіль визнає Філарета і його прихильників, це не буде мати ніякої юридичної сили, оскільки Філарет підданий анатемі і вже не є священиком". І взагалі нема ніяких проблем, бо „Українська Православна Церква Московського Патріярхату – найвпливовіша релігійна організація України – протягом багатьох сторіч є частиною Російської Православної церкви".

Всеросійське інформаційне аґентство ІТАР–ТАСС дозволяє собі грубо ображати віце-прем'єра українського уряду Миколу Жулинського, який, не спитавшись дозволу у Москви, висловив надію, що запланована візита Папи Івана Павла ІІ в Україну послужить справі дальшого об'єднання українського суспільства і національного примирення. Коментар ІТАР–ТАСС: „...Від візити понтифіка в країну, де православна більшість постійно страждає в рівній мірі як від аґресивної католицької меншости, так і від прихильної до розкольників держави, нічого доброго чекати не доводиться".

Московське аґентство „Новості" розповсюдило спотворену інформацію про недавню стамбульську зустріч української громадсько-релігійної делеґації із Вселенським Патріярхом Варфоломієм І. Його виважене висловлювання про назрілу потребу єдности Українського православ'я російські коментатори називають „лицемірною політикою". Мовляв, Константинопіль не тільки „не має ніякого права втручатися в церковне життя на канонічній території Російської Православної Церкви", але й не має підстав для цього, бо „переважна більшість православних віруючих України не лише не бажають відокремлюватися від Московського Патріярфхату, але виступають навіть проти автономії УПЦ... Автокефалістський рух в України слід визнати штучним. Справді народним, національним є масовий рух віруючих, які виступають за єдність Російської Православної Церкви... Україна була, є і буде канонічною територією Російської Православної церкви". Антиукраїнський „Союз православних ґраждан України" у своєму зверненні до Московського Патріярха Алексія просить „охоронити свою українську паству від небажаних візитів Патріярха Варфоломія і Папи Івана-Павла ІІ в Україну", і цей „документ", проти волі його авторів, свідчить, як інспіровані Москвою антиукраїнські сили бояться української церковної єдности, добре розуміючи, що вона в найбільшій мірі унеможливить відновлення російської імперії.

П.Ч.

Ю. Тимошенко...

(Закінчення зі стор. 1)

статей в уряді України. Вона відповідає за паливно-енергетичний комплекс країни і домоглася значного зниження рівня корупції в цій сфері. Саме тому віце-прем'єр нажила впливових ворогів серед українських олігархів, відзначає служба Бі-Бі-Сі. Багато хто в Україні розглядає порушення кримінальної справи проти Ю.Тимошенко як свого роду попередження на адресу прем'єр-міністра Віктора Ющенка, наголошує Бі-Бі-Сі.

Натомість прем'єр-міністер цілком задоволений роботою Ю. Тимошенко, але має претенсії до інших урядовців. "Юлією Володимирівною я задоволений цілком. Задоволений усіма її діями в енергетичному секторі. Праця, котру вона виконує – це важлива і успішна праця", – заявив прем'єр-міністер України Віктор Ющенко в інтерв'ю газеті "Україна молода" (3 січня 2001 року). Водночас на запитання, чи не має він бажання у новому році оновити свій кабінет, В. Ющенко відповів, що "не приховує, що до тих чи інших фігур є чимало претенсій", і процитував Едуарда Шеварднадзе: "Ми добре знаємо, кого треба міняти, але погано знаємо, кого треба ставити". Прем'єр-міністер також висловив жаль з приводу того, що в Україні немає інституту, де б виховували міністрів, оскільки "це вибір складний, часто неоднозначний". Тому В.Ющенко, не може сказати, "що у січні буде знято того, а в березні - іншого, бо його дії мені не подобаються. Потрібно шукати важелі, аби він змінив свою поведінку".

На 9 січня у Будинку профспілок розпочалася нарада з розгляду проєкту Програми реформування та стратегічного розвитку вугільної промисловости України під головуванням віце-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко. Про це повідомили у прес-службі Кабінету Міністрів. На нараду запрошені керівники міністерств та відомств, заступники голів обласних державних адміністрацій з питань ПЕК, міські голови та керівники районних державних адміністрацій шахтарських міст, представники міжнародних організацій, керівництво вуглевидобувних голдинґів, компаній та виробничих об'єднань, керівники територіяльних комі-тетів шахтарських профспілок, представники інших зацікавле-них організацій.

М. Потебенько...

(Закінчення зі стор. 1)

ськими Народно-демократичною та Соціял-демократичною (об'єднаною) партіями. Це з їхньої намови „трудові колективи" виходять на вулиці і вимагають від парляменту запровадження саме тих результатів референдуму, які передбачають зміцнення повноважень Президента.

Колеги Г. Ґонґадзе з газети „Українська правда" вважають аморальним той факт, що М. Потебенько говорив у парляменті про результати експертизи, не попередивши родину Георгія. Журналісти застерігають, що Генеральна прокуратура тому все ще наполягає на правомірності „інших версій", щоб мати можливість, згідно із законодавством, самостійно прийняти рішення про час і місце поховання „невпізнаного" тіла.

Бі-Бі-Сі, „Українська правда"

АМЕРИКА І СВІТ

Близькосхідний мирний процес

ВАШІНҐТОН – Минулого тижня спеціяльний посланець ізраїльського прем'єра Єгуда Барака песимістично оцінив шанси досягнення мирної угоди з палестинцями. Посланець Ґіляд Шер сказав, що не очікує значного поступу до того, як президент Клінтон залишить Білий Дім (за два тижні): "Я мушу сказати, що не бачу таких можливостей. Беручи до уваги політичні обставини в Ізраїлі, і звичайно, зміну у президентському кріслі США та оновлення адміністрації, я не бачу можливости для поступу політичного процесу у найближчі тижні". Ґ. Шер зустрівся з Биллом Клінтоном. Якщо буде досягнуто якогось поступу, то американці сподіваються прийняти у Вашінґтоні нову делеґацію палестинців, аби розпочати зближення позицій двох сторін стосовно американського пляну врегулювання.

Росія відновила постачання природного газу у Грузію

МОСКВА. – У новорічні дні Росія призупинила транспортування палива і Грузія опинилася перед лицем тяжкої енерґетичної кризи. У Тбілісі електрична мережа працювала лише 4 години на добу. Як повідомляє кореспондент «Радіо Свобода», грузинська влада вважає, що все це – реакція Москви на небажання Тбілісі піти на поступки у вирішенні військово-стратегічних проблем, у тому числі питання про ліквідацію російських військових баз на території Грузії.

Наступного керівника Пентаґону називають „консерватором"

ВАШІНҐТОН. – Посаду міністра оборони США обійме 68-літній Дональд Рамсфельд. Він, до речі, вже був військовим міністром в 70-ті роки, при президентові Форді. Нового керівника Пентаґону називають "консерватором" і активним прихильником розгортання системи протиракетної оборони. У першому інтерв'ю Д. Рамсфельд вже заявив, що головне завдання американської армії – це "готовність перед новими загрозами"; серед пріоритетів – інформаційна війна, боротьба з тероризмом, космічні озброєння.

Голови держав країн Перської затоки закликали до зниження видобутку нафти

ЛОНДОН. –Ціни на нафту подали ознаки зростання після нових закликів країн ОПЕК значно скоротити видобуток сировини. У Лондоні ціна зросла на 50 центів і сягала 24 з половиною долярів за барель. Члени Ради економічної співпраці Перської затоки включно з Савдівською Арабією – найбільшим експортером нафти – і Кувейтом; закликали зменшити видобуток. Офіційний представник Савдівської Арабії повідомив службі новин "Ройтер", що під час зустрічі ОПЕК у Відні через два тижні необхідно схвалити зменшення видобутку на півтора мільйона барелів денно. Ціна на нафту впала з часу досягнення у жовтні найвищого рівня за останні 10 років – понад 30 долярів за барель. Кореспондент Бі-Бі-Сі з питань економіки каже, що ОПЕК стурбована імовірністю подальшого зниження ціни, попри те, що країни-споживачі виступають проти зменшення видобутку.

"Ні!" нацистським реліквіям на Інтернеті

ПАРИЖ. – Інтернет-компанія Yahoo заявила, що накладає заборону на продаж на веб-сторінках компанії нацистських реліквій. Нові обмеження буде запроваджено за тиждень. Речник компанії заявив, що Yahoo вважає безчесним отримувати прибуток з речей, які пропагують насильство. Минулої осені у Франції було накладено заборону на відповідні веб-сторінки. У Франції і в Німеччині заборонено продаж нацистських реліквій, які включають прапори, медалі та книги часів Третього Райху.

Европейська валюта міцніє

ЛОНДОН. –На валютних ринках триває зміцнення евро. Евро набрало ваги і тепер перевищує позначку 95 американських центів – вперше за п'ять місяців. Посилення евро з рівня 84 центи відбувається на тлі нових свідчень, що американська економіка швидко збавляє оберти. Економічний кореспондент Бі-Бі-Сі каже, що европейська економіка, навпаки, згідно з прогнозами, демонструватиме потужне зростання. Зміна балансу у світовій економіці дається взнаки на ринках валюти і повертає на 180 градусів ту слабкість, яка була притаманна евро протягом двох років від його запровадження 1999 року.

Дводенна зустріч економістів і підприємців

НЬЮ-ЙОРК. – Новообраний президент Джордж Буш-мол. оптимістично оцінив перспективи економічного розвитку країни, попри певну стурбованість уповільненням економіки. Після дводенної економічної конференції у Тексасі у перший тиждень січня, з участю найзаможніших і найвпливовіших американських бізнесменів, Дж. Буш-мол. також підтвердив пляни нової адміністрації щодо зменшення податків. Ці пляни можуть бути запровадженими в життя навіть раніше, ніж передбачалося, незважаючи на рішення Центрального банку федеральної резерви – зменшити облікову ставку на пів відсотка.

Німецькі жінки матимуть повноправність у війську

БЕРЛІН. – Німецькі жінки відтепер зможуть служити в бойових підрозділах німецької армії – вперше в історії цієї країни. Раніше вони могли служити лише у медичних частинах або у військових оркестрах. Німецька влада була змушена погодитися на це нововаведення після того як одна жінка – спеціяліст- комп'ютерник виграла з цього приводу позов у Европейському Суді. Суд надав жінкам право служити в бойових частинах нарівні з чоловіками. З перших 244 жінок, яких прийнято до армії сьогодні, більшість почала службу в сухопутних частинах та авіяції, а ще кілька стали моряками.

ІМІҐРАЦІЙНІ СПРАВИ

PALLADA INTERNATIONAL
98 Second Avenue, 2nd floor,
New York, N.Y. 10003
Tel. & Fax (212) 387-8683

Доповнення до іміґраційного законодавства

Ми вже повідомляли, що, згідно з підписаним 21 грудня 1999 року президентом США законом про іміґрацію та цінності сім'ї LIFE Act (що є абревіятурою його назви – Legal Immigration Family Equity Act), продовжено до 30 квітня 2000 року дію статті 245 (і), що дає право одержувати „ґрін-карти" особам, які перебувають в США без чинної візи, але мають затверджені петиції працедавця чи родича і раніше не могли цього зробити з однієї причини – відсутности леґального права на перебування в США. Крім того, LIFE Act запроваджує деякі інші зміни, які реально сприятимуть тому, щоб сім'ї іміґрантів могли швидше одержати можливість об'єднатися за петиціями родичів I-130.

Ці зміни стосуються як громадян США (для них є можливість нового використання візи K), так і постійних жителів (віза V). Пояснимо детальніше, хто може скористатися з цих нововведень. Віза K існувала і раніше для того, щоб громадянин США мав можливість запросити до Америки свою наречену/нареченого. За цією візою люди приїздять до Америки протягом 6–8 місяців. А от у випадку одружения за кордоном, жінки/чоловіки громадянина США не мають права одразу поїхати до Америки, а повинні чекати затвердження петиції I-130 реґіональним центром (що останнім часом робиться протягом до 460 днів) та проходження справи через візовий центр та посольство.

З метою скоротити період очікування „ґрін-карт" для цієї категорії іміґрантів, іміґраційна служба дозволила громадянам США, що вже подали петицію I-130 на об'єднання сім'ї з жінкою/чоловіком, скористатися візою K (що не скасовує використання візи за її прямим призначенням – для наречених).

Це значно прискорює приїзд члена сім'ї (разом з неповнолітніми дітьми) до Америки. Після приїзду до США новоприбулі одержують право на працю та, відповідно, картку соціяльного забезпечення.

Віза V розрахована на прискорення приїзду до США жінок/чоловіків (а також їхніх неповнолітніх дітей) за петиціями постійних жителів. Як відомо, на даний час жінки/чоловіки постійних жителів чекають на одержання права приїхати до Америки близько п'яти років.

На жаль, нова віза V не дає права приїхати до США всім, на кого подано петицію I-130 (як за візою K), а лише тим, хто вже не менше трьох років перебуває в черзі. На таких самих умовах мають можливість одержати цю візу і особи, що перебувають в США з протермінованою чи втраченою візою (наприклад, студент, що покинув навчання, чи власник візи H-1B – працю).

Віза V дає можливість одержати право на працю. Знаходячись у США, власники візи V зможуть подавати документи на одержання статусу постійного жителя, коли надійде їхня черга згідно з поданою раніше петицією I-130. Особливо наголошуємо, що ця віза можлива лише для іміґрантів вищезгаданої категорії. Нагадуємо, що власники „зелених карток", як і раніше, не мають права подавати петиції на своїх батьків. Такі батьки, що знаходяться в США з протермінованою візою, мають добру нагоду скористатися з продовження дії статті 245 (і) і затриматись „законно" у США, якщо на них буде подано петицію від працедавця.

Поскільки ці петиції розглядаються кількома інстанціями і досить довго, то особи, на яких подано петиції, матимуть додаткові шанси отримати „зелену карку", коли їхні діти стануть громадянами США, або виграти право на її одержання у льотерії віз. При одержанні „зеленої картки" їм лише треба буде сплатити додатково 100 долярів кари.

Міжнародна комісія юристів – про Великий голод 1932-33 років

ТОРОНТО. – Проф. Іян Гантер прочитав у Торонто 30 листопада 2000 року щорічну лекцію на відзначення Голодомору. Вона була організована в рамках серії семінарів Канадського інституту українських студій (КІУС) за участи торонтського відділу Конґресу українців Канади і Центру російських та східньоевропейських студій (ЦРСЕС) при Торонтському університеті.

Проф. Гантер був головним радником Міжнародної комісії юристів, утвореної за ініціятивою Світового конґресу вільних українців. Він описав безпрецедентну працю комісії як „відважну і амбітну спробу з'ясувати історичні обставини, використовуючи процедуру сучасного суду".

Розповідаючи про працю і висновки цієї комісії, проф. Гантер сказав, що її завдання полягало в об'єктивному вивченні доказів в ім'я історичної правди. Сім визначних експертів з права проаналізували свідчення істориків, демографів і тих осіб, що самі пережили Великий голод, а також дипломатичні документи і матеріяли західньої преси. Найбільший жах, за його словами, викликають описи жорстокости, з якою влада позбавляла селян усяких харчів, караючи нещадно тих, хто щось намагався приховати. Проф. Гантер вказав на аспекти Голодомору, стосовно яких дослідники знайшли переконливі докази, що у період з 1932 по 1933 рік голод в Україні викликали штучно, він не був наслідком згубних кліматичних умов чи природної стихії; трьома головними його причинами стали примусові конфіскації збіжжя, колективізація сільського господарства та „розкуркулення".

Комісія ствердила, що, як мінімум, в Україні загинуло 4.5 мільйона людей. Хоч найновіші дослідження, як зауважив проф. Гантер, вказують, що ця цифра, ймовірно, наближається до десяти мільйонів, комісія вчинила мудро, давши більш консервативні оцінки числа жертв – щоб підтвердити свою репутацію незалежности й об'єктивности в час, коли Совєтський Союз вперто заперечував навіть сам факт Голодомору.

Якщо більшість правознавців прийшли до висновку, що "совєтські власті здійснювали заходи, які мали свідомо спричинити голод і перешкоджати намаганням допомогти його жертвам", три члени комісії висловили думку про те, що хоч штучно організований голодомор таки мав місце, неможливо довести, що він був юридичним злочином геноциду, а відтак застосувати до нього термін „геноцид" у сенсі, визначненому Конвенцією ООН. Судді, які висловили таку думку, також не бажали ретроспективно застосовувати до Голодомору Конвенцію ООН про геноцид (вона була ухвалена лише у 1948 році, тобто через п'ятнадцять років після Голодомору).

Проф. Гантер також розповів про свідчення, які надав комісії його друг Малколм Маґридж, якого він назвав порядною, чесною і відважною людиною і, можливо, найбільшим журналістом століття. З огляду на похилий вік і хворобу Маґриджа у час роботи комісії її члени їздили для запису свідчень журналіста до нього у графство Сакс в Англії. Працюючи кореспондентом газети „Манчестер ґардієн", тридцятирічний Маґридж навесні 1933 року здійснив подорож Україною (він попросив перекладача купити йому квиток на поїзд, бо йому самому не дозволили б це зробити). Побачене жахнуло його. Він на власні очі бачив людей, що вмирали від голоду, часом просто перед зерносховищами, що їх охороняли солдати. Його статті були таємно передані британською дипломатичною поштою.

Проф. Гантер назвав свідчення Маґриджа перед комісією перемогою справедливости у відношенні людини, яку очорнювали за її чесність. Це зокрема робив сумної слави Волтер Дуранті, кореспондент „Нью-Йорк Таймс" у час Голодомору, який назвав Маґриджа брехуном (хоч у приватних розмовах Дуранті казав, що загинули мільйони), а також Джордж Бернард Шов, який назвав Маґриджа „істеричним брехуном".

У перебігу обговорення лекції присутні висловили свої пояснення причин, з яких звіт комісії не отримав більшої уваги. Зокрема було сказано, що брак фондів причинився до низької типографічної якости самого звіту та обмеження масштабів заходів з метою його поширення. Проф. Гантер вказав, що на момент його виходу у 1990 році робота комісії до певної міри потрапила під вплив подій, зокрема того, що факт Голодомору визнав Міхаїл Ґорбачов. На думку проф. Гантера, він, ймовірно, зробив це, знаючи, що комісія мала незабаром опублікувати свої висновки.

На закінчення проф. Гантер назвав працю Міжнародної комісії юристів для дослідження Голодомору „новаторською ініціятивою" і „шляхетною справою", яка може служити зразком для майбутніх спроб розстеження масових злочинів.

Марія Шкамбара, голова торонтського Відділу КУКу, подякувала професорові Гантерові за його зусилля у вивченні українського Голодомору і поширення знань про нього серед спільноти. Лекція відбулася у Центрі міжнародних досліджень ім. Манка при Торонтському університеті.

Справа Ґонґадзе: оголошено розшук Миколи Мельниченка

КИЇВ. – Минулого четверга Генеральна прокуратура України повідомила про порушення кримінальної справи проти Миколи Мельниченка за декількома статтями Кримінального кодексу та оголосила його розшук. М. Мельниченка звинувачують у наклепі, що проявився у поширенні "явно неправдивих відомостей, які ганьблять інших осіб, поєднаному з обвинуваченням у вчиненні державного та інших тяжких злочинів". Прес-центр Генерального прокуратури повідомив: *"Громадянин Мельниченко М.І., діючи умисно з метою оприлюднення явно неправдивих даних, які ганьблять інших осіб, у середині жовтня 2000 року в невстановленому слідством місці передав народному депутату України Олександру Морозу авдіозапис, оприлюднений останнім 28 листопада 2000 року на пленарному засіданні Верховної Ради України, а потім на прес-конференції у приміщенні парламенту. Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, М.Мельниченко 7 грудня у невстановленому слідством місці в присутності народних депутатів Сергія Головатого, Віктора Шишкіна та Олександра Жира зробив заяву, зафіксовану на відеоплівці, поширивши явно неправдиві дані про причетність Президента України Леоніда Кучми до віддання незаконних наказів та їх виконання вищими посадовими особами держави про переслідування окремих засобів масової інформації та деяких народних депутатів, а також про викрадення журналіста Георгія Ґонґадзе".*

Крім того, М.Мельниченкові інкримінується "підробка документу, який видається державною установою та надає права": при оформленні закордонного паспорту М.Мельниченко вніс в анкету запевно неправдиві дані. Зокрема він звинувачується в тому, що "з метою прискорення виїзду за кордон при заповненні анкети-заяви в розділі про доступ до державної таємниці не вказав, що працює в управлінні державної охорони, і зазначив, що не мав і не має доступу до державної таємниці".

Це не відповідало дійсності, бо на той момент М.Мельниченко був "діючим офіцером", а якщо б і був звільнений, "він все одно працював з таємними документами".

***

На авдіокасеті, що її оприлюднив народний депутат О.Мороз, міститься запис розмов нібито Президента України Л.Кучми з рядом високопосадових осіб, в тому числі керівниками силових структур, що вказують на їх причетність до зникнення Г.Ґонґадзе. Майор запасу державної служби М.Мельниченко, який записував ці розмови, стверджує, що у нього є також плівки зі записами наказів Президента Л.Кучми голові Державної податкової адміністрації Миколі Азарову, міністрові внутрішніх справ Юрієві Кравченку, голові СБУ Леонідові Деркачу, що спрямовані на знищення непідконтрольних режиму, опозиційних Л.Кучмі засобів масової інформації. Офіцер М.Мельниченко погодився давати свідчення в українському незалежному суді.

* * *

Обвинувачення М.Мельниченка у наклепі й підробці є "абсурдними", вважає адвокат Андрій Федур. За словами А.Федура, якщо М.Мельниченко вважав, що інформація правдива, то наклеп відсутній, навіть якщо розповсюджена інформація не відповідає дійсності. Чинне законодавство передбачає, за його словами, що злочин визнається умисним, якщо особа, яка скоїла злочин, усвідомлювала суспільно-небезпечний характер своєї діяльности або бездіяльности, передбачала її небезпечні наслідки, бажала їх або свідомо допускала виникнення цих наслідків. Судячи зі заяв М.Мельниченка, він був і є глибоко переконаним у достовірності оприлюдненої інформації. Якщо він вважає цю інформацію правдивою, то в його діях відсутній склад злочину.

***

Президент України Леонід Кучма переконаний, що "ми докопаємося" до істини у справі зникнення журналіста Георгія Ґонґадзе, при цьому все має робитись у правовому полі України. Для з'ясування істини, наголосив Л.Кучма, "потрібно запрошувати всіх, хто може допомогти у розкритті цієї справи.

* * *

Увечорі в квартиру Світлани Кармелюк - експерта Головного бюро судово-медичної експертизи Міністерства охорони здоров'я, яка проводить експертизу знайденого в Таращі тіла, увійшли заступник начальника Мінського райвідділу МВС Києва та ще один міліціонер. Вони вимагали повернути отриманий експертом місяць тому закордонний паспорт. Про це повідомив секретар слідчої комісії Верховної Ради Сергій Головатий. За його словами, "спроба заволодіти закордонним паспортом С.Кармелюк супроводжувалася з боку міліціонерів застосуванням сили". Тільки завдяки втручанню присутньої при цьому сестри експерта, міліціонерам "не вдалося вирвати паспорт з рук" С.Карме люк. С.Головатий висловив припущення, що ця подія є "спробою тиску на С.Кармелюк з боку працівників міліції з метою примусити її дати "необхідний результат" у справі експертизи. Крім цього, на його думку, спроба вилучення закордонного паспорта мала "перешкодити можливому виїзду і тимчасовому залученню С.Кармелюк як експерта для огляду результатів експертизи матеріялів, переданих парляментською слідчою комісією до Німеччини".

"З С.Кармелюк особисто ніхто не спілкувався, коли до неї приходили, її не було вдома", заявив в інтерв'ю УНІАН начальник Мінського райуправління Головного управління Міністерства внутрішніх справ в м.Києві Станіслав Денесюк.

* * *

За кордоном проводиться незалежна експертиза тіла, знайденого у Таращі, і плівки, яку оприлюднив народний депутат України О. Мороз. Авдіозапис досліджується у віденському Міжнародному інституті преси, а останки – в приватному інституті у Німеччині. Заступник голови СБУ Юрій Вандін знову підтвердив, що коло осіб, які можуть бути причетні до зникнення Г.Ґонґадзе, встановлено. Як повідомив на прес-конференції Сергій Головатий - секретар тимчасової слідчої комісії ВР з розслідування справи Г.Ґонґадзе, закордонні експерти мають прижиттєвий зразок крові журналіста. За словами С.Головатого, він відвіз в експертну установу Німеччини зразки крові матері Г.Ґонґадзе – Лесі, а також фраґменти таращанського тіла і медичну картку журналіста, на якій збереглась пляма його крови.

На межі тисячоліть

У новорічну ніч американське телебачення показувало сюжети, зняті при зустрічі минулого року, тому що 2000-ий рік людство зустрічало значно гучніше, ніж перший рік нового століття і тисячоліття. Вочевидь, на людей вплинула магія цифри, у якій незвично вишикувалося так багато нулів. Насправді ж, саме тепер ми мали б більше радіти, тому що людству вдалося пережити не тільки рік, а й століття і тисячоліття. А нагоди до загибелі усієї земної цивілізації траплялися на цьому шляху досить часто. Не будемо зазирати у надто далекі часи жорстокого переслідування християн за часів римських імператорів чи жахатися спаленню тисяч людей на багаттях інквізиції середньовіччя. Досить поміркувати лише про останнє століття, позначене не тільки двома світовими війнами, а й свавіллям ряду диктаторських режимів, жертвами яких стали мільйони людей.

Минулі століття були часом відкриття і освоєння нових континентів, створення і розпаду велетенських імперій, блискучих досягнень науково-технічного прогресу, звершень у світі мистецтва.

Але чи попри усі ці досягнення змінилося саме людство? Так, у багатьох площинах воно стало розумнішим, засвоїло уявлення про цінність людського життя, повагу до думки інших, збагнуло важливість збереження природи. Проте на практиці ці знання ще не стали керівництвом до дії. Навіть знаючи, що земний арсенал зброї масового знищення набагато перевищує потреби найжахливішої ґльобальної війни, людство усе ще нарощує його, щукає усе жорстокіших засобів вбивства. Часто-густо ця страшна зброя опиняється в руках людей, поведінку яких важко передбачити, а тим більше контролювати. Льокальні воєнні конфлікти призводять до винищення цілих народів. Голод і викликані ним хвороби збирають жниво у ряді країн, тоді як населення інших не знає, як позбутися лишків продовольства. Немає миру між народами, політичними рухами, віросповіданнями і світоглядами.

У цьому океані бурхливих пристрастей вступає у нове тисячоліття порівняно невеликий, але помітний на плянеті український народ, історія якого, тотожна з історією людства, теж була сповнена трагедій, втрат і розчарувань. Проте на нинішній часовій межі мешканці України, а разом з ними й їхні земляки в інших країнах, можуть не без втіхи стверджувати, що наша нація йде від занепаду до піднесення, тому що їй вдалося врешті досягнути вимріяної суверенности і самостійного життя.

Оглядаючись назад на часовій межі, багато хто в Україні схильний ідеалізувати минуле. Раніше, мовляв, і платня була стабільною, і діти в таборах відпочивали, і батьки до моря їздили... Насправді суспільство йшло в глухий кут і повернуло на новий шлях майже над прірвою, то чи можна дивуватися нинішнім нестаткам? Вочевидь, на межі століть краще керуватися прогнозою радника Президента України з економічних питань проф. Богдана Гаврилишина: „Потенціял України справді великий. Це – не тільки родюча земля, природні багатства, велика промисловість, а насамперед – люди. Якщо врахувати досить сумлінне ставлення людей до праці, то можна сподіватися, що Україна в майбутньому зуміє приєднатися до світової економіки, здобути на світових ринках місце для себе і, таким чином, стати однією з провідних держав Европи".

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу
$40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Адміністрація „Свободи":

Адміністратор Володимир Гончарик – (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська – (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола – (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про сніг, сміття і ... золотого лева

Як не дивно, але після теплої минулорічної зими тим разом загостив до нас, до Нью-Йорку, сніг, і саме у Різдвяний час, незалежно від того, хто й коли це Різдво відзначав.

Спершу було все прегарно. Нью-Йорк лежав тихо і спокійно під чарівним білим пухом, що закрив і прикрасив ціле місто, його вулиці, будинки і незлічені авта, що ніби аж поприсідали під кількаінчевою ковдрою. На короткий час це мільйонове місто немов завмерло і, здавалося, ніколи воно не було таким гарним, як у ці перші години снігових опадів. А може, це тільки здавалося так мені, що вперше переживала справжній великий сніг у мурах цього міста?

Але дуже скоро це захоплення засніженим Нью-Йорком обернулося в десятки проблем, які треба було перемогти та розв'язати. Бо як тут рушити кудись, коли авто ледве визирає з-під снігу, як перейти вулицю на протилежну сторону, коли снігові гори неможливо переступити, а ноги годі витягнути з кучугур? І з тією чарівною тишею, яка в нашій уяві пов'язана зі снігопадом, також скоро був кінець. На кожній вулиці утворилися довгі черги авт, та, не маючи можливості рухатися, водії намарне гуділи один одному. А крім водіїв, нетерплячка брала безліч пасажирів. Аж нарешті появилися великі автомашини для відгортання снігу, потужно запрацювали, звільняючи дороги для пасажирського руху.

Отак ми ще не натішилися красою білого пуху, що покрив тяжкою плахтою ціле місто, як сніг почав темніти тут і там, і скоро тільки десь на самому споді можна було ще бачити його непорочну первісну чистоту. Покритий темними, брудними плямами, він перетворив святочно-радісний настрій білого Різдва у сумно-сіру буденщину. Вона розвинулася скоро у ще сумнішу дійсність, коли на кожній вулиці немов під зачарованою паличкою недоброї відьми з'явилися десятки пластикових міхів із сміттям. Вони росли дослівно з години на годину, і снігові кучугури зникали під цим брудним і незапашним ладунком.

Як скоро із зачарованого снігового Нью-Йорку не залишилося нічого, крім чорних плям, покритих сажею і харчовими відпадками! А в серці було одне бажання: щоб хтось забрав із наших очей ці неестетичні міхи.

Аж ось несподівано, таки на „наш" Свят-Вечір, я побачила на своїй вулиці, серед гір сміття у різних пластикових торбах, сніжнобілу невелику пачку, на якій ще дуже чіткими і незаплямленими літерами стояв напис: „Золотий Лев". Значить, хтось затримав опакування таки нашої, львівської, горілки, і тепер, споживши вміст, викинув картон на сміття. Я забула, що в душі ремствувала на цей брудний сніг, на сміття і на Нью-Йорк, і з якоюсь дитячою наївністю погладила картон рукою, бо ж це „мій" Львів, немов наперекір брудові у столиці світу, пересилав мені дивний Різдвяний привіт.

О–КА

Від 1 квітня 2001 року зросте ціна передплати на тижневик „Свобода"

Починаючи з 8 січня ц. р., поштовий уряд підвищив ціну за пересилку першої кляси – з 33 до 34 центів за унцію, або на 3 відсотки. Піднесено також оплату на різні пересилки, а поміж ними і на пересилку газет і журналів. У висліді цього кошти пересилки тижневика „Свобода" виростуть на 10 відсотків.

Наші видатки на друк газети залежать від ціни на газетний папір. По кількох роках незмінних цін за папір, минулого жовтня ціна вперше пішла вгору, і вже повідомлено, що невдовзі буде друге підвищення. Ці підвищення означають, що збільшаться видатки на друк.

Взявши до уваги ці нові обставини, Головний уряд УНСоюзу на своєму Річному засіданні 1–3 грудня 2000 року вирішив піднести на 5 долярів річну передплату за кожний тижневик („Свобода" і „Український Тижневик") – як для членів, так і для не-членів УНСоюзу, що виходить по 10 центів за один примірник газети. Нова ціна увійде в силу з днем 1 квітня ц. р. Від того дня річна передплата тижневиків буде становити 45 долярів для членів і 55 долярів для не-членів.

Надіємося, що наші передплатники правильно зрозуміють причину цього кроку і приймуть це незначне підвищення ціни як неминуче у видавничому підприємстві.

Ми щиро вдячні всім передплатникам за минулу підтримку, особливо – за щедрі пожертви на Пресовий фонд „Свободи", та обіцяємо їм, що наші видання будуть якнайкраще служити їм і всій українській громаді у США і в Канаді у майбутніх роках.

Уляна Дячук,
предсідник
УНСоюз – Видавець

Всім моїм колишнім
ПАРАФІЯНАМ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ,
які привітали мене із
Господніми Празниками
РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І З НАЙМЕНУВАННЯМ, а
також з днем моїх народин,
дякую щиренько та бажаю їм усім обильних ласк
і благодатей від Христа Дитяти в
Новому 2001-му році.
Ці мої побажання підкріплюю молитвами кожного дня

о. Володимир Андрушків

Листи

Василеві Барці пішов 93-ий рік

Відомий письменник Василь Барка проживає в старечому домі в Ліберті, штат Нью-Йорк. Йому дуже бракує зустрічей з нашими людьми, української мови. Сам він уже не говорить, за вийнятком окремих слів, але може прочитати побільшені друковані слова, а то й ціле речення.

Занепад здоров'я, як відомо, несподівано прийшов з 90-літтям від часткового паралічу, після якого письменник втратив мову і владу в правій руці. Зараз йому багато краще, він може поволі ходити, лівою рукою намагається писати.

Треба висловити глибоку вдячність за відвідини хворого Надії Світличній, Ареті Сірій, Марії Петрівській, Славі Гунчак, Тарасові Більчуку, Романові та Любі Ричкам, Романові та Світлані Андрушковим. З великою радістю Василь Барка зустрічає своїх гостей. Недавно разом з Р. Ричком приїхав до нього дентист д-р Степан Ворох. Після обстеження хворого разом з місцевим лікарем д-ром Кацом було вирішено зробити йому зубні протези, але для цього потрібна згода правного опікуна, тому в цій справі нічого не зроблено.

Не можна промовчати й про долю архіву, який вже третій рік перебуває в зачиненій кімнаті на „Верховині", де останніх 30 років проживав проф. В. Барка. Згідно з його бажанням, архів має бути перевезений до УВАН на збереження, але цього не зроблено. Справа незвичайно важлива ще й тому, що УБСоюз продав „Верховину" і вона невдовзі опиниться в чужих руках. В тому зібранні є, зокрема, машинописи В. Барки – „Літургійна лірика" (1200 ст.), „Душі адемітів", т. II (900 ст.) та інші.

Шанувальники творчости Василя Барки надіялися на видання хоч одного з цих творів до 70-ліття появи першої збірки поезій „Шляхи" в Харкові 1930 року. Ця збірка була визнана радянською критикою „вилазкою клясового ворога". Важко поранений під час війни В. Барка одужав, але німці його вивезли для рабської праці в Німеччині. З 50-их років він живе в США. Його творчість – це десятки книг поезії, прози, філософічних есеїв, перекладів.

Проф. Василя Барку обов'язково треба перевезти до кращого старечого дому, де знайомі і приятелі могли б частіше його відвідувати. Створення кращих життєвих обставин на схилі літ для одного із найвизначніших письменників другої половини XX століття – це обов'язок нашої спільноти, яку В. Барка збагатив своєю творчістю.

Картки з побажаннями просимо надсилати: Prof. Wasyl Otscheret, Walnut Mountain Rehabilitation Center, Liberty, N.Y 12754.

Друзі письменника

Треба передати владу патріотам

Прочитавши у „Свободі" від 27 жовтня 2000 року статтю Олексія Коновала „Чи не час демонструвати?", вважаю, що таки треба робити всякі демонстрації і розповідати, що в Україні український уряд не дбає за свій народ, мириться з русифікацією в школах, в армії, на підприємствах. Може такі демонстрації краще впливатимуть на український уряд і він почне дбати про корінне населення України? І це все діється за часів української суверенности і державности. Хоч на зовнішньому відтинку Україна має поважні досягнення, бо її незалежність і державність визнали багато держав світу, але в самій Україні українська мова, культура, преса, радіо, телебачення, книговидання знаходяться під великою загрозою і ми всі мусимо бити на сполох, щоб цю загрозу зупинити, щоб Україна не пропала.

Коли на початку проголошення Української держави у 1991 році генерал Константин Морозов хотів зробити українську армію з чистою українською мовою і всіма українськими атрибутами, його змусили піти у відставку. Коли Сергій Головатий хотів зробити український суд чесним, його усунули. Президент Л. Кучма виграв президентські вибори, тому що пообіцяв зробити російську мову другою офіційною мовою в Україні, поставив на становище головного командира української армії Шмарова, який хотів зменшити українську армію, а потім її зовсім розвалити. Києво-Печерська лавра, Почаївська лавра, собор св. Софії у Києві і величезне число українських церков перебувають в руках московського Патріярхату і його ставленика Володимира Сабодана . Ми хочемо вірити, що провідники мають намір залишитися в історії чесними українськими патріотами і вони будуть робити все можливе, щоб з усіх українських урядів повиганяти злочинців, злодіїв, брехунів і всяких спекулянтів, а щоб там працювали українські патріоти, яким добро українського народу і української держави лежать глибоко у серці і душі.

Дмитро Гулей,
Торонто, Канада

За цей допис мені дякували...

Дорога редакціє „Свободи", прошу прийняти мою сердечну подяку за поміщення на сторінках тижневика допису про мого дідуся. В неділю, після Служби Божої в церкві св. Стефана в Томс-Рівері, багато парафіян гратулювали мені за цей допис. Одна пані, котрої родичі знали мого дідуся, сказала, що вже давно так не плакала, як читаючи „Свободу". Рівночасно дякую за всі граматичні і мовні поправки. На моє виправдання можу подати, що українську мову вивчав у Львові до шостої кляси, це було в 1944 році, а опісля вся наука відбувалася чужими мовами.

Микола Голінатий,
Лейкгерст, Н. Дж.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Маючи намір послідовніше висвітлювати усі ділянки життя нашої громади, зокрема наукову, „Свобода" засновує постійну рубрику, присвячену діяльності Наукового товариства ім. Т. Шевченка в Нью-Йорку. Ця установа з осередками у Вашінґтоні, Дітройті, Клівленді, Филядельфії і Чикаґо здобула високий авторитет своїм багаторічним інтелектуальним служінням українській справі, зокрема тим, що всі наукові акції НТШA мають виразний загальногромадський аспект і є ефективним об'єднувальним чинником в житті українців США.

Будинок НТШA в Нью-Йорку (63, Четверта евеню) – місце проведення незмінно цікавих за формою і важливих за змістом конференцій, доповідей, презентацій. НТШA надає ґренти науковцям і стипендії студентам, спонзорує літературні видання, має власну сторінку на Інтернеті.

Особливою турботою Товариства є чистота і розвиток української мови, про що поважно йшлося у спеціяльному звернення Світової Ради НТШ („Свобода", 14 липня 2000 р.). Нижче вміщуємо аргументи голови Комісії при НТШ д-ра Ореста Поповича, спрямовані проти теперішньої деукраїнізації хемічної термінології в Україні.

Антиукраїнська хемія

Останніми роками нас чимраз більше тривожать нові приклади обмеження, а то й витіснення, державної української мови з різних ділянок життя в Україні. Зокрема загроза нависла над науковою хемічною термінологією.

Найновіший проєкт Дерстандарту України пропонує:

1) Викинути з науки та шкільництва всі українські назви хемічних елементів, заступивши їх міжнародними.

2) Для пояснення міжнародних назв подавати в Таблицях елементів їхні російські, а не українські відповідники.

3) Усунути з хемічної термінології букву Ґ. Автори цього проєкту: М. Ю. Корнілов, М. Ц. Слободяник, О. А. Голуб, В. І. Замковий та А. О. Капшук.

Якщо затвердять ці зміни, то в усіх школах України навчатимуть говорити й писати замість українського слова кисень – оксиген, з поясненням, що це „кіслород", замість срібло – арґентум, з поясненням, що це „сєрєбро", і т. д. У цей спосіб виключать з науки, може й навіки, українські назви 12 хемічних елементів. Тим часом російська хемічна термінологія зберегла аж 18 народних назв елементів і зовсім не збирається заступати їх міжнародними.

Управа НТШA, разом із Українським термінілогічним центром в Америці при НТШ, оцінила згадані зміни, запроєктовані Держстандартом України, як шкідливі. Для нас очевидно, що їхнє застосування посилило б деукраїнізацію та зросійщення наукової термінології в шкільництві, науково-технічній літературі та в усіх ділянках життя в Україні.

Ми зареаґували на цю загрозу офіційним листом до Держстандарту України з ось такими контрпропозиціями:

1) Прийняти як стандартні українські назви хемічних елементів: азот, водень, вуглець, залізо, золото, кисень, мідь, оливо, ртуть, сірка, срібло, цина.

2) У Таблиці періодичної системи подавати українські назви як головні, а міжнародні – як другорядні.

3) Повернути вживання букви Ґ в хемічній термінології. (Задля правильної транслітерації та вимови, зокрема в назвах елементів: ґалій, ґадоліній, ґерманій, арґон, маґнезій і манґан).

4) Повернути традиційну українську назву хемія, замість тепер уживаної форми хімія, що була силоміць впроваджена в роки тоталітаризму.

„Обмежуючи чи вилучуючи з ужитку українську термінологію Держстандарт України не сприяє закріпленню української державної мови в Україні, а навпаки, гальмує її закономірний розвиток" – підкреслюється у листі НТШA. Копії цього листа, що його підписали голова Товариства д-р Лариса З. Онишкевич, науковий секретар д-р Святослав Трофименко і голова Українського термінологічного центру д-р Орест Попович, переслано також до віце-прем'єр міністра України Миколи Жулинського, міністра економіки Василя Рогового та до Посольства України у Вашінґтоні.

Слід підкреслити, що термінологію, яку ми обстоюємо, вже давно рекомендують і застосовують національно свідомі науковці в незалежній Україні.

Наприклад, її зафіксував „Російсько-український словник з хемії та хемічної технології", упорядників М. Ганіткевич та А. Зелізного, що його видала Львівська Політехніка в 1993 році. (Цікаво і приємно, що свій словник автори присвятили „Пам'яті Анатолія Вовка, довголітнього голови Управи Українського термінологічного центру в Америці). Правописну форму хемія бачимо вже в нових працях НТШ у Львові.

Вагомий внесок в цьому напрямі зробила і „Фізико-математично-астрономічна термінологічна комісія" Української наукової асоціяції у Києві. У своїх пропозиціях, поданих до Правописної комісії України, київські науковці, між іншим, поділяють наше становище про потребу відродження терміну хемія та вживання літери Ґ.

Як бачимо, НТШA не пробує накидати науковцям в Україні термінології, якої вони собі не бажали б, а тільки підтримує природні процеси українізації в незалежній українській державі.

Проф. Орест Попович,
голова Комісії преси НТШA

Про пряму збірку вкладок

Марта Лиско,
Головний секретар

З неминучим переходом на пряму збірку вкладок всіх членів УНСоюзу я звернулася до фірми актуарів „Брюс і Брюс", котра обслуговує УНСоюз, щоб почути думку фахівців в цій справі. Подаю мого листа і їхню відповідь.

„Недавнє звернення асекураційних властей до УНС рекомендує, щоб 1 січня 2001 року УНС повністю перейшов на пряму збірку вкладок. Це не тільки створює технічні проблеми для секретарів та працівників УНС, але й непокоїть Екзекутивний Комітет можливістю неґативного впливу на фінансовий стан УНС. У вашій довголітній практиці актуара і консультанта 30-ти братських установ ви маєте певний досвід вирішення цієї проблеми. Мене турбують наступні питання:

1. Чи є значним падіння зібраних вкладок при прямій збірці?

2. Чи члени організації схильні менше виплачувати вкладки до головної канцелярії?

3. Чи з огляду на пряму збірку вкладок важче залучати нових членів?

4. Чи інші братські установи вважають необхідним для свого добробуту збирання вкладок секретарями відділу?

5. Скільки установ з тридцяти, які ви обслуговуєте, вже впровадили пряме збирання вкладок?

За вашою згодою я дозволю собі видрукувати вашу відповідь в наших офіційних виданнях „Свобода" і „The Ukrainian Weekly". Щиро дякую за Вашу співпрацю.

З пошаною, **Марта Лиско.**

Відповідь:

Дякую за ваш запит, подаю відповіді в порядку запитань:

1. Не було зменшення в прибутках із вкладок після впровадження прямої збірки. Це спостереження зроблене на базі 30-ти наших клієнтів, котрі вже перейшли на пряму збірку вкладок. В першому році зауважується навіть мале зростання приходів зі вкладок, тому що вплати залишаються на рахунку УНС до дати виплати.

2. Нові члени охочіше вплачують вкладки до Головної канцелярії, зокрема тоді, коли вони купили забезпечення у професійного продавця. Якщо забезпечення продане членом, вкладки пересилаються поштою до відділу. Так само легко посилати їх до Головної канцелярії, як і до відділу. Присутність на відділових заняттях виявляє, що вимога збирання вкладок у відділі не збільшує присутності членів на таких заняттях.

3. Залучати нових членів через пряму збірку вкладок не важче. Братська діяльність і присутність на відділових заняттях є цілком окремою від продуктивного способу прямої збірки вкладок. Пряма збірка є абсолютною необхідністю, щоб мати можливість конкурувати на сьогоднішньому ринку. Інакше вкладки за забезпечення не є конкуренційними. Найновіші зміни і зниження в ратах на забезпечення базувалися частинно на прямій збірці, щоб дати членам якнайкращі умови.

4. Інші братські установи не уважають необхідністю збірку вкладок відділовими секретарями. Навіть ті, що так думали перед переходом на пряму збірку, вже змінили свою думку.

5. Ми обслуговуємо понад тридцять братських установ. Всі користуються прямою збіркою вкладок. Тільки одна велика установа ще тепер є в процесі переходу на пряму збірку вкладок. Всі більші установи вже багато років тому перейшли на цей спосіб. Деякі малі братські установи дозволять деяким відділам збирати вкладки з огляду на особисті обставини та базуючись на практиці в даному випадку. Щораз важче знайти кваліфікованих відділових секретарів, котрі хотіли б присвятити увагу та енерґію відділовій праці.

Відомо, що перехід на пряму збірку вкладок неґативно позначається на фінансовому стані деяких відділових секретарів. Щоб запобігти цьому і перевести зміну, деякі установи надають їм тимчасову допомогу. Маю надію, що я відповів на всі ваші запитання. Якщо є ще інші запитання, прошу мене повідомити. Я підтверджую, що пряма збірка вкладок була дуже успішна і є необхідним кроком для продовження існування на сьогоднішньому ринку. Якщо Ви бажаєте підтвердження цих спостережень іншими, я пропоную зв'язатися з установами, поданими у нашому порівняльному покажчику актуарного звідомлення. Я певний, що вони радо поділяться своїм дозвідом.

З пошаною, **Р. Е. Брюс**, актуар

Нові члени УНСоюзу

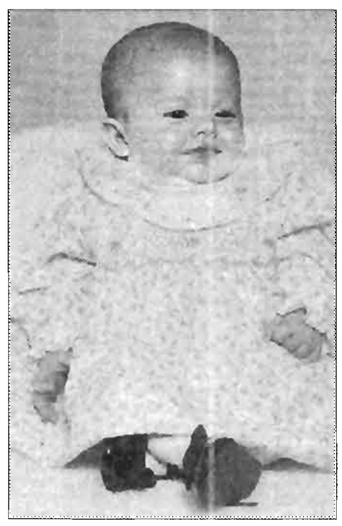
Софія Роксоляна Сипняк, донечка Михайла і Ірини Сипняків. Нова членка 360-го Відділу УНСоюзу. Записали свою доню в члени УНСоюзу родичі.

Мая Оксана Рондяк, дочка Петра і Олі Рондяків, нова членка 777-го Відділу УНСоюзу. Вписали свою внучку вчлени УНСоюзу дід і бабця Роман і Уляна Рондяки.

Лаурин Є. Бакон, дочка Михайла Яреми, нова членка 283-го Відділу УНСоюзу в Аубурн, Н. Й. Вписала свою правнучку в члени УНСоюзу прабабця Павліна Ярема.

Катя Лин Кордвай, дочка Леона і Христини Кордвай, нова членка 283-го Відділу УНС в Аубурн, Н.Й. Вписала свою правнучку Катю Лин в члени УНС прабабця Павліна Ярема.

Раєн Й. Ґреґори, син Христини Ґреґори, новий член 283-го Відділу УНС в Аубурн, Н.Й. Вписала свого правнука в члени УНСоюзу прабабця Павліна Ярема.

Уся родина Яремів є членами Українського Народного Союзу.

Марія Антонова Сипняк. Нова членка 360-го Відділу УНС. Батьки Михайло і Ірина Сипняки, які записали її в члени УНСоюзу.

Таїса Катря Гайда народилася 30 серпня 2000 р. в Сан Антоніо, Тексас. Донечка Романа та Катрі Сось-Гайдів. Нова членка 59-го Відділу УНС. Записали свою внучку в члени УНСоюзу бабуня та дідо Рома і Ігор Гайди.

Марійка Гавучик, доня Григорія і Галини Гавучиків, нова членка 283-го Відділу УНС в Аубурн, Н.Й. Вписали свою внучку Марійку в члени УНС бабця Марія і дідо Григорій Гавучики.

Таня Гавучик, дочка Григорія і Галини Гавучиків, нова членка 283-го Відділу УНС в Аубурн, Н.Й. Вписали свою внучку Таню в члени УНСоюзу бабця Марія і дідо Григорій Гавучики.

Григорій Гавучик, син Григорія і Галини Гавучиків, новий член 283-го Відділу УНС в Аубурн, Н.Й. Вписали свого внука Григорія в члени УНСоюзу бабця Марія і дідо Григорій Гавучики.

Уся родина Гавучик є членами Українського Народного Союзу.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Загін „Червона Калина" відзначив 75-річчя

НЬЮ-ЙОРК. – Всі ми свідомі, що 2000 рік був роком ювілеїв. Тому немає чого дивуватися, що разом з ним закінчилося також не одне із цих святкувань, що тягнулися впродовж цілого року.

Загін „Червона Калина", одне із найстарших пластових з'єднань, святкував своє 75-річчя низкою цікавих імпрез і 9 грудня завершив його зустріччю у Пластовому домі в Нью-Йорку.

Зійшлися численно члени "загону" та їхні друзі-пластуни, приятелі, щоб у теплому і веселому настрої згадати успішну літню подорож в Україну, шляхами давніх загонів „Червоної Калини", з відвідинами Маківки, що має особливе значення в історії куреня, та зустрічами з новими членами куреня із України. Присутні на обіді мали нагоду слухати вражень із мандрівки давніми шляхами та бачити прозірки із неї, висвітлені курінним сеньйорів Богданом Кузишином.

Пл. сен. І. Лучечко у своєму слові пригадав присутнім, як міцно цей пластовий курінь зв'язаний зі Стриєм і з визвольними змаганнями в часі Другої світової війни, в яких згинула велика частина членів куреня.

Курінний загону пл. сен. Ігор Декайло привітав численних гостей, що прибули на цю заключну зустріч, а серед них Начального Пластуна пл. сен. Любомира Романкова, д-ра Ірину Падох, дружину покійного пл. сен. Ярослава Падоха, котрий був активним членом загону, пароха української католицької церкви св. Юра в Нью-Йорку о. Лаврентія Лавринюка, пароха української православної церкви Всіх Святих о. Андрія Кулика та численних пластових провідників, які прийшли на завершення ювілею та тих, що не пожаліли труду та приїхали на це родинне свято навіть із далекого Чикаго.

Господарі не лише тепло та дуже гостинно приймали усіх присутніх, але використали також нагоду, щоб подякувати тим друзям чи приятелям, які допомагали їм у влаштуванні усіх частин відзначення 75-річчя. Тут особливо квітами привітали Оксану Кузишин і Ольгу Декайло, Марійку Гельбіґ і Богданну Титлу. На це родинне свято загону „Червоної Калини" наспіло також багато привітів, які прочитав ведучий пл. сен. Орест Кебало. Між привітами були теплі слова від братніх куренів „Лісових Чортів", „Бурлаків" і „Тих, що греблі рвуть", від пластової станиці в Нюарку та від Союзу Українок Америки. Наспів також привіт від голови Головної Пластової Булави – пл. сен. Ярослави Рубель, а усний привіт зложив представник братньої молодечої організації СУМ Корнель Василик.

Не бракувало на святі також розвагової програми. Виступав дует молоденьких акторок з України, що прибрали назву „Черевички". О. Кебало прочитав гумореску незрівняного гумориста ЕКА – Едварда Козака, що був улюбленим членом загону „Червона Калина".

Молитву перед обідом виголосив парох УКЦ о. Л. Лавринюк, а закінчив трапезу молитвою парох УПЦ о. А. Кулик.

Промовляє пл. сен. І. Декайло.

Родинний, теплий настрій свята був найкращим доказом, чому пластовий загін „Червона Калина" зумів „крізь бурі та негоди" пройти 75 років та далі незмінно працює і пластує для добра України.

О. Кузьмович

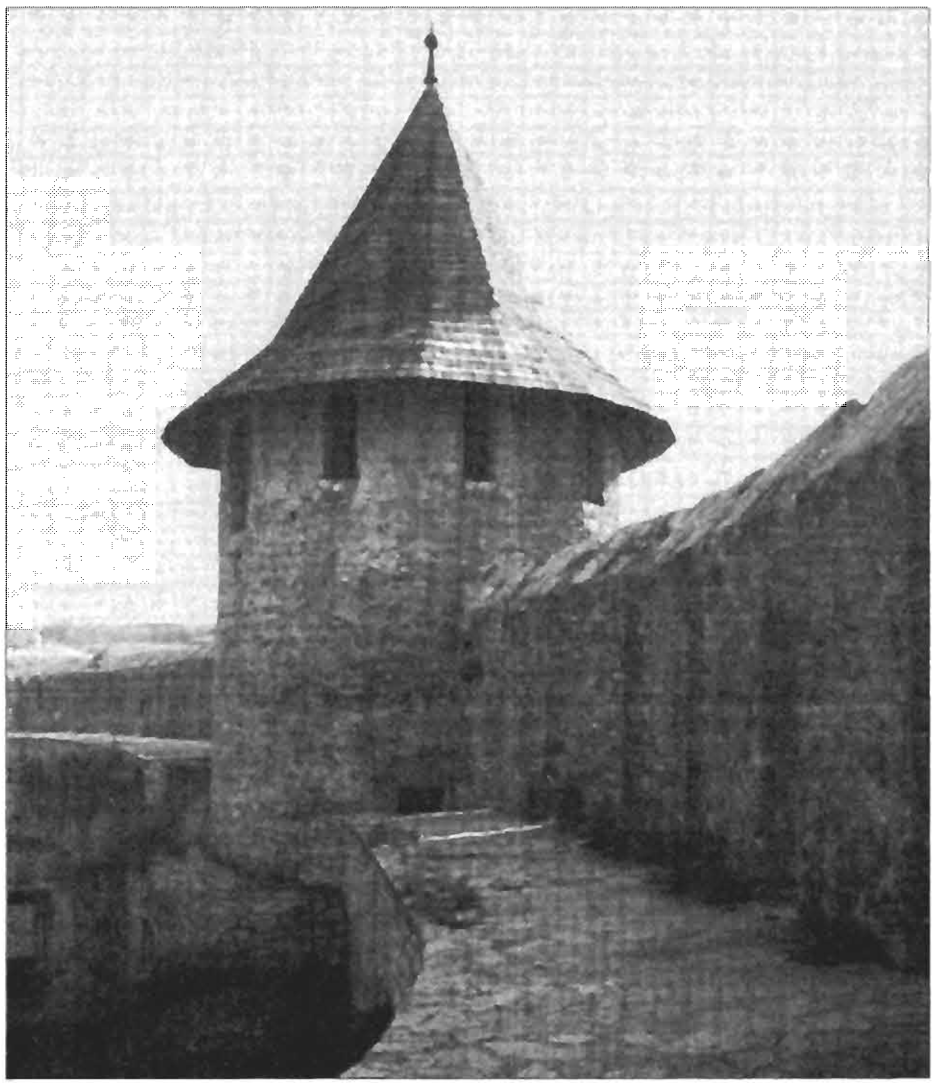
Доповідь про замки України

ЧИКАҐО. – З ініціятиви 84-го Відділу СУА, 8 жовтня, в Інституті модерного мистецтва відбувся показ прозірок історичних пам'яток України.

Доповідач Андрій Демус ще з 1975 року почав знімати численні замки та твердині з думкою задокументувати частину нашої минувшини. Андрій Демус, за професією мистецький керівник реклям, професійно організував доповідь, висвітлюючи мистецьки виготовлені прозірки з поясненнями історичних фактів.

Треба згадати, що 84-ий Відділ СУА знаний на терені Чикаґо з авторських вечорів відомих письменників. Особливе признання нашій довголітній голові Марії Дорожинській за її працю для Відділу.

О. Мурська,
пресовий референт

Фраґмент фортеці у Кам'янці Подільському.
Зі світлин Андрія Демуса.

Ювілейний том „Українського Історика" присвячений О. Мезькові-Оглоблинові

Щойно вийшов з друку ювілейний том „Українського Історика" (Т. 37, № 1-3, 2000, 317 стор.) під заголовком „Олександер Мезько-Оглоблин: діяльність і творча спадщина", присвячений століттю з дня народження видатного українського історика і першого Президента УІТ проф. Олександра Оглоблина.

У першій частині журналу видруковано праці О. Оглоблина„Як більшовики руйнували українську історичну науку", „Історія Русів" – вічна книга України" , „Українська історична наука у 1920-их роках", „Завдання української мартирології". Деякі матеріяли друкуються вперше.

У подальших частинах журналу видруковано дослідження Любомира Винара, Наталії Полонської-Василенко (Мюнхен), Миколи Ковальського (Острог), Віктора Грома (Рівне), Ігоря Верби (Київ), Олександра Домбровського (Нью-Йорк), Віктора Павлюка (Острог), Леоніда Тимошенка (Дрогобич), Асі Гумецької (Анн Арбор), Василя Омельченка (Нью-Йорк). Ярослав Гайвас (Мейплвуд, Н. Дж.) у своїх спогадах подає нові дані про політичну діяльність О. П. Оглоблина під час нацистської окупації столиці України. У розділі „З архіву" друкуються досі невідомі листи Івана Крип'якевича до О. П. Оглоблина з 1943 року та інші важливі джерельні матеріяли.

Управа УІТ і редакція „Українського Історика" закликає українські установи у діяспорі і шанувальників української історії стати передплатником „Українського Історика" (річна передплата 60 долярів) і зложити одноразову пожертву на видавничий фонд УІТ (датки можна відтягати від федерального податку).

Передплату і пожертви висилати на адресу: Ukrainian Historical Association P.O. Box 312, Kent, Ohio, 44240.

Пресслужба УІТ

Зима на Фльориді

НОРТ-ПОРТ, Фла. – На Фльориду з півночі напливають хвилі гостей і туристів – погрітися. Отож, запрацювала наша кухня, пожвавилось життя в Осередку св. Андрія. Громада готується до виборів нової управи.

Почалися доповіді й вистави. Замовили квитки в Сарасоту на концерт колективу ім. Г. Верьовки, запросили до Осередку квартет „Гетьман", що співає в 75-особовім складі хору ім. Г. Верьовки. Соліст-тенор з Торонто Микола Латишко зробив доповідь про голод 1932–33 років, з документальними даними і власними спогадами. Гість з Нью-Йорку професор Гурин приїхав з доповіддю про походження українців.

На черзі – доповідь д-ра Самбірського з Чикаґо про українську мову. 13 грудня в бібліотеці Осередку відбувся вечір з мінідоповідями про М. Понеділка, Євгена Гуцала і нову, молоду українську поезію.

А 17 грудня ми відсвяткували храмове свято патрона нашого Осередку, святого Андрія Первозваного. Була промова нашого священика о. Борисенка й смачний обід.

Галина Паньків,
референтка преси

Бібліотека українознавства зростає

МІННЕАПОЛІС. – Українська католицька парафія в Міннеаполісі за 87 років існування зробила багато для розбудови духовного і культурно-освітнього життя.

До такого збагачення громади у великій мірі спричинилися покійні оо. Петро Лесків і Степан Кнап. Тепер їхню діяльність продовжує о. крил. Михайло Стельмах.

Коли автор цих рядків і Дмитро Татарин запропонували організувати бібліотеку українознавства, він схвалив цю думку. Для влаштування бібліотеки виділено залю шкільного будинку. За короткий час бібліотека збагатилася на дві тисячі книг.

Місцева українська кредитівка пожертвувала певну суму грошей для придбання „Літопису УПА".

6 грудня 1998 року відбулося урочисте відкриття і посвячення бібліотеки. Її названо іменем о. Маркіяна Шашкевича. Коли виїшла потреба придбати більше шаф для зберігання книг, Марія та Іван Кіти, Данило і Ольга Ерки, Галина і Дмитро Татарини дали на це 5 тисяч долярів в пам'ять своїх батьків, покійного вже Филипа і 99-річної Юстини Ерко.

Юстина Ерко з внуками і правнуками.

В неділю, 3 грудня, в присутності Юстини Ерко, її дітей, внуків і правнуків, о. крил. Стельмах посвятив цей здобуток для бібліотеки, котра тепер нараховує понад три тисячі книг.

Д-р Михайло Козак

Вистава п'єси Лесі Українки

БАВНД-БРУК, Н. Дж. - З ініціятиви Комітету Допомоги Україні Центрального Нью-Джерзі, 3 грудня 2000 року в Культурному Центрі української православної церкви в Савт Бавнд-Бруку відбулася цікава і на високому рівні мистецька програма – вистава за п'єсою Лесі Українки „На полі крові".

Голова Комітету Михайло Шульга у вступному слові підкреслив, що весь дохід буде призначено для допомоги Українській Фундації Криму. Він подякував присутньому в залі артистові Ростиславові Василенку, який активно сприяв здійсненню цієї програми.

Перед початком вистави Люба Шевченко згадала дещо з театральної історії, пов'язаної з діяльністю артиста Р. Василенка, який, проживаючи в Канаді ставив цю п'єсу в Торонто в 1996 році кілька разів. А в цьому році – біля пам'ятника Лесі Українки в Гай-Парку в Торонто.

У цьому творі Леся Українка використала євангельський сюжет про Юду, який за 30 срібняків продав свого вчителя.

Дивлячися на цю п'єсу, ви бачите Юду як людину злочинну, запобігливу і разом з тим агресивну. Вступне слово Л. Шевченко допомогло глядачеві краще зрозуміти зміст.

Ролю Юди виконував артист Ростислав Василенко. А ролю Прочанина – гість з Торонто Степан Ґеник-Березовський.

Комітет Допомоги Україні Центрального Нью-Джерзі, плянує продовжувати культурно мистецьку акцію на терені своєї діяльності. Щирої подяки заслужили артисти Р. Василенко і Степан Ґеник-Березовський, Михайло Шульга і Л. Шевченко і сестриці парафії св. Покрови.

О. Шевченко

Підсумки перепису: скільки нас

Перепис населення США, проведений у 2000 році, засвідчив, що чисельність мешканців країни зросла за останнє десятиріччя на 13.1 відсотка.

Сьогодні США налічують 281.4 млн. мешканців – майже на 33 млн. більше, ніж у 1990 році. В усіх штатах додалося людей (причому відчутна міграція на південь, де тепліше, і на захід, де кошти життя менші). Найбільше зросло населення Невади – на 66.3 відсотка, Арізони – на 40, Кольорадо – на 30.6 відсотка. Навіть на віддаленій Алясці населення зросло за 10 років на 14 відсотків.

Традиційні скупчення людей на півночі і центральному сході зростають повільніше – Коннектикат, Пенсильванія, Ровд Айленд вже менше приваблюють нових мешканців.

Це явище сприяє рівномірному розселенню в країні. Чисельно зросли міста Атланта в Джорджії, Лас Веґас в Неваді, Фенікс в Арізоні. Тексас став другим за чисельністю штатом США після Каліфорнії і випередив Нью-Йорк. За ним йдуть південні штати – Фльорида, Джорджія, Арізона. Відтепер захід і південь мають нагоди диктувати свою волю в Палаті представників парляменту, де вони представлені численніше. Посилилась етнічна розмаїтість США.

Загальний висновок: США розвиваються динамічно, не відчувають болючої для Европи проблеми старіння суспільств, а проґресуюча економіка і розсудлива іміґраційна політика сприяють тому, що суспільна динаміка країни відповідає вимогам XXI століття.

З преси

Президія Світової ради НТШ обговорює майбутні пляни

ТОРОНТО. – 16 грудня 2000 року, у зв'язку з проведенням загальних зборів НТШ Канади, відбулося засідання президії Світової ради наукових товариств ім. Шевченка. Президія обговорила сучасний стан координації діяльности крайових центрів НТШ в теперішніх умовах розбудови НТШ в Україні та нових тенденцій в розвитку крайових товариств в Америці і Канаді. Вони пов'язані зі залученням до праці в товаристві молодшої ґенерації професіоналістів та виборами нових управ Товариства, що відбулися в 2000 році.

Нова дійсність вимагає істотних змін Статуту Світової ради НТШ, зумовлених з автономізацією діяльности крайових секцій товариства, що потребує зміни процедури та нових критеріїв виборів дійсних членів НТШ. Необхідне також посилення взаємодії крайових товариств та Генерального секретаріяту НТШ через інформаційні видання Товариства („Вісник НТШ" та „Хроніка НТШ"), а також розбудова електронних інформаційних засобів співпраці та популяризації діяльности НТШ у теперішніх утвердженних світових позицій українства. Вирішення цих питань вимагає скликання надзвичайної сесії Світової ради НТШ, яку заплянововано на середину 2001 року.

Леонід Рудницький,
Президент Світової ради НТШ
Олег Романів,
Генеральний секретар
Світової ради НТШ

Д. Даревич обрана головою НТШ в Канаді

ТОРОНТО. – В п'ятницю, 15 грудня, відбулися загальні збори Наукового Товариства ім. Шевченка Канади, на яких обрано д-р Дарію Даревич на голову нової управи. До управи ввійшли д-р Володимир Мацьків – колишній голова, проф. Марко Горбач і д-р Василь Верига – заступники, інж. Зенон Татарський – секретар, д-р Тарас Закидальський – протоколярний секретар, мґр. Богдан Колос – скарбник, д-р Марко Стех – референт імпрез, мґр. Роман Сенкусь – референт видань, мґр. Роман Журба – бібліотекар, доцент Богдан Михайлишин – референт преси, проф. Петро Потічний, мґр. Люба Пендзей і д-р Олег Романишин – члени, проф. Василь Янішевський – голова секцій Крайових екзекутивних директорів (КЕДів).

Зборами провадив предсідник проф. Всеволод Ісаїв, а секретарював проф. Микола Павлюк. У зборах взяли участь президент Світової ради НТШ, ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені проф. Леонід Рудницький і генеральний секретар НТШ академік Олег Романів зі Львова. З огляду на відсутність, через хворобу, д-ра Володимира Мацькова, голови НТШ в останній каденції, за діяльність управи від 1997-го до 2000 року звітував перший заступник д-р Юрій Курис.

В Канаді управа НТШ має свій осідок від 1949 року в Торонто. Відділи діють в Едмонтоні, Монреалі та Оттаві. За 50 літ діяльности НТШ в Канаді видало 38 наукових праць і збірників та організувало безліч конференцій, симпозіюмів і доповідей.

Остання велика конференція на тему „Проблеми розвитку України в часі від незалежности у світлі західних теорій" відбулася 5–6 листопада 1999 року в Торонтському університеті. Конференція відбулася при співпраці Торонтського і Йорк-університету.

НТШ в Канаді має намір дальше продовжувати видавничу і освітньо-наукову діяльність.

У минулій каденції д-р Мацьків звернув увагу на приєднання молодшого покоління науковців, зокрема тих, що працюють в університетах Канади.

Новообрана голова д-р Дарія Даревич висловила бажання продовжувати приєднання молодих науковців і дослідників включно з новоприбулими з Польщі та України.

Зустрілися земляки - перемишляни

ТОРОНТО. – 1 грудня 2000 року в Суспільній опіці відбулись наради вихідців з Перемишля та його околиць. На нараді були порушені проблеми реґіону. Анізія Стех розповіла присутнім про повернення і посвячення церкви-монастиря на Засянні в Перемишлі, вмурування пропам'ятної таблиці в катедральному соборі св. Івана Хрестителя в Перемишлі, прощу з Перемишля до джерел нашої християнської віри у Зарваниці і Крехові.

В другій точці програми автор цієї статті пригадав присутнім, що в 2001 році виповниться десятиріччя створення землятства „Перемищина" в Торонто. З цієї нагоди плянується провести урочистий з'їзд емігрантів і їхніх нащадків США і Канади. Крім того, я поділився своїми спостереженнями з піврічного перебування в Перемишлі, а одночасно склав звіт з діяльности українських організацій в Перемишлі. При тому висловив найщирішу вдячність жертводавцям, які склали пожертви на культурно-освітню діяльність реґіону. Серед них - Управа УНО Торонто-Захід, підприємство „Міст", Товариство колишніх вояків УПА, „Sipco", „Карпати", кредитівка св. Марії, д-р Мирослав Малецький, сеньйори при церкві св. Миколая, гурток „Мета", Ярина Завадська, Романів із „Sipco". У дискусії взяли участь Петро і Володимир Ковальчики, Стефанія Ходань, Люба Сютрик, Катерина Кулик, Володимир Сибидло, Марія Чиж та інші. Вирішено провести після Різдвяних свят поширену зустріч, на якій висвітлити відеозапис з перепохованнь в Пикуличах.

На нараді була обговорена справа видання „Пропам'ятної книги українських діячів Перемищини".

Ярослав Стех,
голова землятства „Перемищина"

УКРАЇНА І СВІТ

Великий оборонець правди і народу

Митрополит Андрей Шептицький

17 січня минає сто років від дня інтронізації єпископа Андрея Шептицького Митрополитом Галицьким. Його довге митрополиче життя – це органічне поєднання молитви і праці в ім'я кращого майбутнього українського народу. У богослов'ї, у народній освіті і культурі, в економічно-соціяльній ділянці він залишив по собі глибокий і ясний слід. Він переймався кожним випробуванням українського народу, в найнесприятливіших історичних обставинах обстоюючи єдність Христової Церкви. Його мужній голос протесту пролунав на весь християнський світ у зв'язку з Великим голодом в Україні 1932–33 років.

Нижче вміщений матеріял нагадує читачам про маловідому сторінку життя Великого Митрополита.

Коли безбожний сталінський режим винищував голодом українські села, а західній світ при цьому „демократично" мовчав, Галицька Митрополія Української Греко-Католицької Церкви 24 липня 1933 року оприлюднила безкомпромісове Послання, підписане послідовним і невідступним оборонцем правди, Митрополитом Андреєм Шептицьким та іншими діячами Церкви. Ось текст цього історичного документу:

„Україна в передсмертних судорогах! Населення вимирає голодовою смертю. Оперта на несправедливості, обмані, безбожництві та дерпавації, людоїдна система державного капіталізму довела багатий недавно край до повної руїни... Днесь бачимо наслідки поступовання большевиків; положення з кожним днем стає страшніше. Вороги Бога і людства відкинули релігію – основу суспільного ладу, відібрали свободу – найбільше добро людини, свобідних горожан – селян – зробили невільниками, і не мають досить розуму, щоб їх кормити за тяжку невільничу працю в поті чола На вид таких злочинів німіє людська природа, кров стинається в жилах. Безсильні принести яку-небудь матеріяльну поміч конаючим братам, взиваємо наших вірних, щоб молитвами, постами, всенародною жалобою, жертвами і всіми можливими добрими ділами християнського життя випрошували з неба помочі, коли на землі нема ніякої надії на людську поміч. А перед цілим світом знову протестуємо проти переслідування малих, убогих, слабих, невинних, та гонителів оскаржуємо перед судом Всевишнього. Кров робітників, що в голоді орали чорнозем України, кличе про пімсту до неба, а голос голодних дійшов до вух Господа Саваота. Усіх християн цілого світу, усіх віруючих в Бога, а особливо всіх робітників і селян, передусім наших земляків просимо прилучитися до цього голосу протесту та болю й розповсюдити його у якнайдальші країни світу. Усі радіостанції просимо рознести наш голос цілому світові, може, дійде він і до убогих хат, конаючих з голоду селян. Нехай перед страшною смертю серед лютих страждань, голоду буде для них малою потіхою гадка, що їх брати знали про їх страшну долю, над ними боліли і терпіли, за них молилися. А Ви страждучі, голодуючі і конаючі Браття, призивайте Милосердного Бога і Спаса нашого Ісуса Христа; люті терпите муки – приймайте їх за гріхи цілого народу й кажіть з Ісусом Христом: „Хай буде воля Твоя, Отче Небесний".

Прийнята для Божої волі смерть – це свята жертва, що з жертвою Ісуса Христа злучена, принесе Вам Небесне царство, а цілому народові спасіння. Надія наша в Бозі.

*Дано у Львові в день св. Ольги 24 липня р. Б. 1933. **Андрей Шептицький**, Митрополит, **Григорій Хомишин**, Станиславівський єпископ, **Йосафат Коциловський**, Перемиський Єпископ, **Никита Будка**, Патарський Єпископ, **Григорій Лакота**, Перемиський Єпископ-пом., **Іван Бучко**, Львівський Єпископ-пом., **Іван Лятишевський**, Станиславівський Єпископ-пом.".*

Після проголошення Послання Галицької Єрархії засновано у Львові „Український Громадський Комітет Рятунку України", до якого увійшли представники церковних і усіх громадських установ. На Заході широку акцію організував Архиепископ Відня Кардинал Інніцер, який закликав весь світ прийти з допомогою голодуючим в Україні. Назагал західній католицький світ прихильно відгукнувся на Послання нашої Єрархії, хоч большевицька пропаганда вживала усіх заходів, щоб правда про голод в Україні не виходила на поверхню. Стараннями Українського Громадського Комітету та українських осередків на еміґрації Ліґа Націй в Женеві у вересні 1933 року включила справу голоду в Україні в порядок нарад.

Український католицький Єпископат видав знову Послання 17 жовтня 1933 року призначуючи неділю, 29 жовтня 1933 року, днем всенародної жалоби і молитов та протесту. В цьому посланні Владики писали: *„Йде про рятування нашого народу, мусимо бути злучені любов'ю до того народу Христовою любов'ю в одно. Ця любов простягається поза границі Нашої Церковної Провінції й обнімає всіх українців і поза ними всіх терплячих, кривджених і убогих".*

Василь Ленцик,
Стемфорд, Конн.

У селі Тарасівці вшановано пам'ять Олександра Кошиця

Пам'ятний знак на честь Олександра Кошиця.

Село Тарасівка на Черкащині – невеличке. Мешкає у ньому 125 осіб. І майже всі прийшли на відкриття пропам'ятної дошки на честь уродженця села – видатного українського композитора, диригента, етнографа Олександра Кошиця. Приїхали з Києва родичі – внучки Наталія Веселовська-Кошиць та правнучка Віка Литвиненко-Кошиць. Після відкриття пам'ятного знаку перед присутніми виступили хори – сільський і Звенигородського будинку культури.

В Україну нарешті повернулося ім'я відомої людини, яка на весь світ прославила українську пісню. Ще дев'ятирічним Сашко почав записувати народні пісні в Тарасівці. Коли закінчив Київську духовну академію, здійснив кілька поїздок по Кубані, де записав та видав понад 400 українських пісень. На жаль, з семи його зошитів до наших часів дійшли лише два. У 1919 році на пропозицію Симона Петлюри створив хорову капелю, яка вирушила у подорож до інших країн. Українську пісню почули далеко за межами України.

Тепер у Тарасівці на місці хати Кошиців залишився старезний дуб. Біля нього побудувала свою хатину молода сім'я Задоєнків – Микола та Люба. Через город, на узвишші, світить пустими віконцями занедбана колишня церковно-приходська школа, відкрита батьком О. Кошиця. Залишилися озера, де малий Сашко купався, а також стара криниця.

Олександер Костирко,
с. Тарасівка, Черкаської обл.

Військо України: сьогодні і завтра

Як відомо, Україна успадкувала від СССР Збройні Сили, які вимагали докорінної перебудови. Тому в 1997 році було прийнято Державну програму будівництва і розвитку Збройних Сил України на період до 2005 року. 28 липня 2000 року програму затвердив Президент України. Про її виконання доповів у Національній академії оборони України міністер оборони Олександер Кузьмук. Згідно з програмою Україна відмовляється від рівномірної кругової оборони теренів держави і впроваджує готовність війська до льокальної або реґіональної війни. Військо складатиметься з чотирьох основних його видів. Здійснюватиметься поступовий перехід війська від дивізійної до бриґадно-батальйонної структури, зі зменшенням чисельности у 2005 році до 375 тисяч осіб, з яких 295 тисяч становитимуть військовики. З бойового складу буде виведено близько 400 танків, понад 250 літаків, майже 180 гелікоптерів. На базі військових комендатур буде створено систему підрозділів охорони та безпеки дорожнього руху, військову поліцію. Докладну інформацію про будівництво Збройних Сил України вміщено в журналі „Військо України" за вересень-жовтень 2000 року.

Журнал розповідає про сучасну військову техніку України. У світі добре знають український танк Т-84, який на міжнародних оглядах показав кращі результати, ніж німецький, американський і французький танки. У вересні минулого року в Києві відбулася Друга міжнародна авіякосмічна виставка „Авіясвіт-XXI", в якій взяли участь 140 авіякомпаній світу. На виставці

з найкращого боку показали себе українські військово-транспортні літаки Ан-70, Ан-140, Ан-124.

До „Свободи" надійшли останні випуски журналу „Військо України" за минулий рік, у яких вміщено багато публікацій з проблем військового життя, воєнної історії України, стану збройних сил провідних країн світу. Для багатьох читачів в Україні стане вікриттям публікація „Міт довкола боротьби УПА з окупантами" за книгою Михайла Лукінюка „Обережно: міти!", у якій, зокрема, за офіційними радянськими матеріялами розкривається злочинна діяльність спеціяльних загонів НКВД, замаскованих під вояків УПА.

Усі, хто хотів би читати журнал "Військо України" в Америці, мають звернутися до коррдинатора зв'язків редакції з українською діяспорою в США і Канаді Петра Буняка - тел. (973) 895-4303.

Л.Х.

Зустрічі в дорозі

Наприкінці минулого року редактор Левко Хмельковський відвідав Україну. Пропонуємо нотатки з його репортерського записника про побачене і почуте.

Важкі зміни

У Черкаському університеті імені Богдана Хмельницького відкрито... музей. У ньому зібрано багато матеріялів з історії і сучасности літературного життя в Шевченковім краї. Переважна більшість імен – нові для майбутніх педагогів. Буря репресій у минулі роки знищила не тільки таланти, а й пам'ять про них. Відродженням історичної пам'яті зайнятий Науковий центр шевченковзнавчих досліджень, в якому діяльно працюють педагоги-новатори Володимир Поліщук, Василь Пахаренко та інші. Перший з них запросив мене на зустріч з майбутніми вчителями і журналістами, які навчаються в університеті.

Серед студентства за традицією переважають дівчата, які й зібралися у залі. Вони не забарилися з запитаннями про Америку. Й відразу ж я відчув, що уявлення більшости цих симпатичних молодих людей про заокеанську державу зформовані під впливом примітивної комуністичної пропаґанди.

– Чи не хворіють американці від штучного мяса?

– Чи не дратують вас стандартно підстрижені травники?

– Як довго можна витримати розбещене американське телебачення?

Одна з дівчат поцікавилася моєю думкою про зміни в Україні. Я запитав у відповідь, чи й досі проректором університету працює запеклий «соціяліст» К., який у партійній школі захистив докторську дисертацію з проблеми перемоги пролетарської революції у США? Почувши ствердну відповідь, сказав, що доки таких «професорів» не змінять нові наставники молоді, важко чекати інших настроїв серед учнів.

Вселяє надію поява в університеті таких людей як лавреат премії імени Дмитра Нитченка Володимир Поліщук і його колеґа Василь Пахаренко. Віднедавна завдяки подарункові Олександри Токій-Фотій на український факультет університету почала надходити "Свобода".

Весною очікується, що студентам прочитають курс з християнської етики д-р Павло Поліщук та д-р Леонід Якобчук з Америки. Зміни приходять, але поволі...

Майбутні вчителі слухають розповідь гостя з Америки

Важко змінити свідомість.

Восени 1933 року в цій вищій школі вчився талановитий український поет Степан Бен, який писав у вірші «Поворот»:

Якісь думки чи спогади ще тануть,
Та не вернуть минулого назад!

Це був ностальгічний спогад про втрачене Україною, і за такі настрої поета розстріляли в Черкасах 1 листопада 1937 року. Розстріляних закопували на міських цвинтарях. Один з них пізніше був перетворений на парк, сліди поховань зникли. Щойно на колишньому цвинтарі постала велична православна церква. А біля неї усе ще бовваніє пам'ятник «героям»-чекістам, тим самим катам з НКВД, які вбили і закопали тут кращих людей народу. До пам'ятника нащадки чекістів приносять вінки. Та час йде і нинішні студентки, які у дні проголошення незалежности України були дітьми, вже за кілька років прийдуть до сільських шкіл. Вірю, що вони принесуть дітям правду.

Пам'ятник чекістам усе ще стоїть біля нової церкви.

Нові корпуси тютюнової фабрики (зліва) контрастують зі старими.

Та не вернуть минулого назад!

Мій зворотніій лет передбачав ночівлю в Празі, але я не знав, що до готелю, замовленого для мене туристичною аґенцією, можна потрапити, лише маючи візу. Отак і довелося майже добу просидіти на стільці у аеровокзалі. Це нічне сидіння виявилося повчальним, тому що поблизу розташувалася група українських заробітчан, і невдовзі ми розпочали спільну розмову. Молоді чоловіки поверталися з Еспанії і були стривожені тим, що задля заробітку в цій країні порушили терміни своїх туристичних віз.

Я намагався заспокоїти їх тим, що таких порушників тепер в Україні чимало, а візи були у них не українськими, а еспанськими, проте тривога не залишала хлопців і вони попросили мене поміняти долярові банкноти високих номіналів на дрібніші, бо всі кажуть, що зелена десятка у пашпорті полагоджує усі проблеми. Я переконував хлопців, що додому їх впустять за будь-яких умов, але вони мені не вірили, і я розміняв їхні гроші для їхнього ж спокою.

Чоловік дещо старшого віку, який прислухався до нашої розмови, звернувся до мене вишукано чистою українською мовою:

– Чи ви вважаєте, що ці молоді люди залишаться в Україні?

Я не мав відповіді на це запитання і тому поцікавився думкою мого співрозмовника. Володимир Шкарупєлов повертався з України до Ізраїлю. У молоді роки він закінчив Київську консерваторію з гри на фаґоті і був лавреатом міжнародних конкурсів. Тепер має в Гайфі вантажівку КамАЗ і перевозить вантажі, а в Україні мав укласти угоду на поставки шпону – деревини для виготовлення меблів. Акція не вдалася: на меблевому комбінаті не могли збагнути, чому треба відвантажувати за кордон лише високоякісний шпон, тоді як при його виготовленні є й відходи. Шкарупєлов не хотів везти за море відходи, угода зірвалася, і тепер він вгамовував своє розчарування розмовою з нічним пасажиром. Його сум був викликаний підприємницькою неспроможністю українських меблевиків. Через це він песимістично оцінював і майбутнє молодиків, які поверталися з Еспанії.

Я дотримувався іншої думки, тому що бачив у тому ж місті, де побував Шкарупєлов, кіоски фірми «Юрія», яка виникла на базі акційонованого молокозаводу, пробував смачні рибні консерви, які теж почав випускати після приватизації колишній рибний комбінат. Обидва підприємства у минулі роки не могли похвалитися добрими виробами, а тепер були б добрі і на американському ринку. Напередодні, гуляючи містом, я зфотографував корпуси колишньої тютюнової фабрики, яка подалася до німецького концерну. Навіть зовнішньо був помітний контраст між радянським минулим і нинішнім станом вже европейського підприємства. Не так уже й безнадійно в Україні!

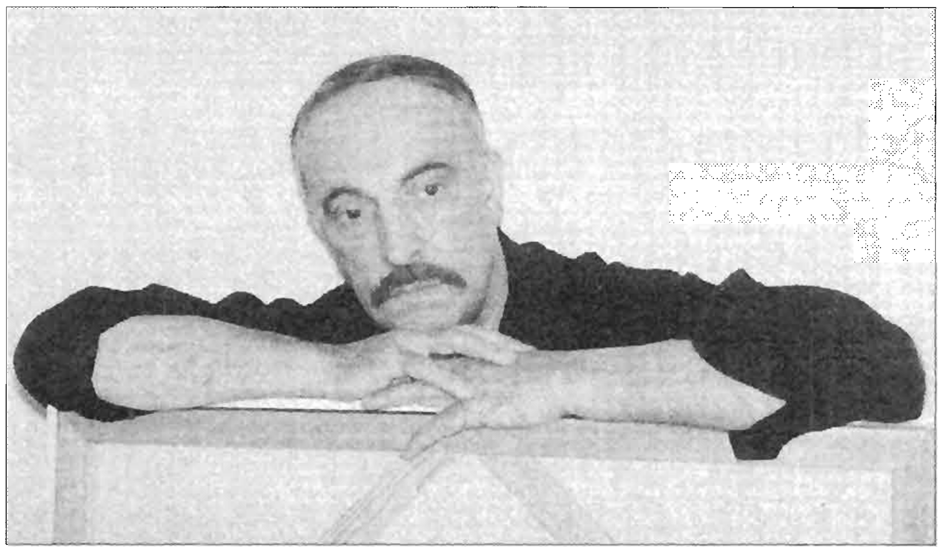
Літак української компанії «Авіясвіт», яким я летів до Праги, прямував на захід над Києвом і я мав змогу спостерігати, як унизу пропливає велике місто від велетенської скульптури войовничої жінки з мечем в руці до зльотної смуги авіяційного заводу в Святошині, де саме готувався до злету один з нових українських літаків-велетів.

Чи не так змінюється весь образ України - від помпезних ідолів до сучасних технологій? Звісно, на такі зміни потрібен час. Україна, на щастя, має його.

Левко Хмельковський

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Образи - з дна його серця

Василь Лопата

ВАШІНҐТОН. – В православній церкві св. Андрія Первозваного відбулася виставка робіт відомого українського художника Василя Лопати. Її підготували Лідія Чопівська-Бенсон та Клавдія Корбутяк. Із доповіддю про біографію і творчість митця виступила Аріадна Войтко, співробітниця Посольства України в США.

Багато разів йому, малому, снився сон: неначе він прокидався і знаходив під подушкою кошик з кольоровими олівцями. Серце калаталося від щастя. "Але яке ж було моє розчарування, коли я, прокинувшись, нічого не знаходив",- згадує митець. Аж поки мати не випросила у знайомих огризок олівця, який став найдорогоціннішим скарбом для хлопця. Батько Василя загинув на війні, родина жила у бідності, вічних нестатках, одначе мати і бабуся намагалися, щоб хлопець виріс людяним, чесним, справедливим.

Після закінчення школи дядько, материн брат, відвіз хлопця вчитися на зоотехніка, вважаючи, що це хоч якась професія. Бо художник – то, мовляв, несерйозно. Але покликання взяло своє. Після служби в армії Василь вступив до Київського художнього інституту. Навчався у славній майстерні Василя Касіяна, опісля працював у майстерні Михайла Дерегуса в Академії мистецтв СРСР, став одним з авторитетів сучасної української книжкової графіки.

Вислідом його надхнення є понад 700 творів. Багато навіяні враженнями від віршів Т.Шевченка, Лесі Українки, І.Франка, новель і романів О.Гончара, народними піснями, казками.

Шевченкіяна – головна тема творчости В.Лопати. У 1992 році працю художника в достоєно цієї найвищої нагороди – Державної премії імені Т.Шевченка.

Як відзначає історик мистецтва Дмитро Степовик, "саме Шевченко допоміг В.Лопаті відчути себе національним митцем, і до того ж митцем сучасним. Так було вже не раз в історії українського мистецтва: Шевченко ставав наріжним каменем становлення митця як зрілої індивідуальности".

Світ Миколи Гоголя, його сприйняття України також дуже близькі В.Лопаті. А серію кольорових гравюр до "Слова про Ігорів похід" В.Лопати придбали майже 20 художніх музеїв Києва, Москви, Санкт-Петербургу, Чернігова, Полтави, Єкатеринбурґу, Магнітогорську та ін. Вона була відзначена дипломом Академії мистецтв колишнього СРСР.

У його творчому доробку – портрети І. Франка, Г. Сковороди, релігійно-філософські композиції "Хресний шлях України", "До життя і воскресіння", цикл портретів київських і галицьких митрополитів, портрет Папи Івана Павла II. Цей твір з великою прихильністю прийняв Його Святість.

Окремої високої оцінки заслуговують екслібриси В. Лопати, за що художник отримав міжнародну нагороду (Англія, 1989 р.).

Не можна не згадати його проєкти грошових знаків для незалежної України. Це й справді "замовлення століття"! Скільки ця праця забрала від нього сили та нервів. В. Лопата розповідає про це у книзі "Надії та розчарування або метаморфози української гривні", щойно виданій у Києві.

Кілька років тому певні життєві обставини спонукали Заслуженого художника України виїхати за кордон. Причина – типова: стало неможливим прогодувати сім'ю з того єдиного, що він уміє робити. Згортається в Україні видання книг у подарунковому форматі, з авторськими гравюрами. Але й тут, у далекому заокеанні, він залишився щирим українцем. Туга за Україною, за всім, що складало сенс його життя, відкрило в ньому нову творчу грань.

Вже у Сан-Франциско він написав автобіографічну повість "Десь на дні мого серця", яка побачила світ на початку 2000 року в Києві в журналі "Вітчизна". Повість написана надзвичайно проникливо, вона зачіпає найглибші струни душі читача.

Аріадна Войтко,
Посольство України в США
м. Вашінгтон

Музикознавство у „Рамках НТШ"

Композитор-діяч Михайло Гайворонський (Америка, 1930-ті рр.)

При Львівському Науковому товаристві ім. Т. Шевченка, діє Музикознавча комісія, яка ще в 1993 році опублікувала збірку праць в окремому томі „Записок НТШ". Згуртувавши навколо себе чимало авторів науково-музикознавчого сектора, ця комісія та редактори першого тому, Олег Купчинський та Юрій Ясиновський, почали підготовку чергового збірника статтей, матеріялів та критичних оглядів поточних видань. Через складність цього великого (понад 600 стор.) видання, воно щойно недавно порадувало читачів, хоч вийшло з датою 1996, як том ч. CCXXII „Записок НТШ". Його надруковано за ухвалою Видавничої ради НТШ у Львові, при сприянні НТШ в Америці.

Чекання читачів оплатилось багатим та різноманітним змістом книги. Між ґрунтовними працями на спеціяльні та професійні теми є дослідження про нотовані пам'ятки княжої доби (автор: Ю. Ясиновський), про різновид київської релятивної нотації (Олександра Цалай-Якименко), та глибока аналіза впливів Шевченкового слова на формування М. Лисенка-композитора (Олександер Козаренко). Спеціялістка фортепіяну Наталя Кашкадамова простежує твори української музики в репертуарі піяністів Галичини від 1860 до 1939 років.

На основі недавніх досліджень Дмитро Колбин розглядає твори, приписувані В.А. Моцартові, наводить численні музичні приклади, тобто нотні цитати. Алла Єфименко вводить читача у містицизм „Реквієму" Р. Шумана, а Володимир Топарчук насвітлює давню добу австрійських композиторів Львова першої половини XIX віку. До особливих докладних реконструкцій музичної історії та критики (роботи Ґустава Цвенґроша) послужили довготривалі дискусії навколо спадщини Д. Бортнянського, із участю провідних діячів України та з цінним додатком відгуку французького композитора і диригента Гектора Берліоза на вокальну майстерність Дмитра Созонтовича, т. зв. „Руського Палестріни".

У цьому виданні представлені чільні музикознавці діяспори – Василь Витвицький і Мирослав Антонович. Микола Мушинка, знавець українців в Чехії, змальовує життєвий шлях маловідомого композитора-діяча В. Стон- Балтаровича (Прага). Широке листування видатного композитора-активіста Михайла Гайворонського (США) сумлінно опрацьовують двоє авторів: Петро Баб'як реферує листи Гайворонського до В. Витвицького, а Ксеня Колесса, берегиня матеріялів династії Колессів, розкриває вперше взаємозв'язок цього американського українця з краєм, точніше – з етномузикознавцем Філаретом Колессою. Дбайливі примітки виясняють біографії інших „дієвих осіб". Теж представлена ділянка звукозапису, в якій виступають дискографи діяспори Степан Максимюк (реферує діяльність фірми „Ґрамофон" у Полтаві 1906 року) та Роман Савицький- мол. (платівки піяністки Любки Колесси). Чимало тем, представлених у цьому томі, читач зустріне вперше. Наприклад, докладно опрацьований біо-бібліографічний словник українських музикантів, уклав дений Петром Медведиком. Резюме статтей та зміст книги подано англійською мовою, а ілюстрації (портрети, фота) виконані взірцево.

„Записки НТШ" із музикознавства розходяться по Україні. Але рівень книги та її широкий вахляр тем заслуговують на поширення в Західній Европі та в Північній Америці. Цей том можна показати в музичних колах Варшави чи Відня, але його варто б розповсюдити в Нью-Йорку, Чикаґо та в Торонто.

Роман Савицький, *мол.*

P. S. За додатковими інформаціями про набуття цього та інших нових музичних видань України звертатись до: Roman Sawycky, P.O. Box 375, Cranford, New Jersey, 07016, USA.

Успішний дебют українського тенора в Нью-Йорку

НЬЮ-ЙОРК. – Дуже приємною несподіванкою був виступ нашого молодого українського тенора Михайла Дідика в ньюйоркській Сиґі-опері 11 жовтня 2000 року.

Михайло Дідик – соліст Національної опери в Києві, Заслужений артист України і вже встиг розпочати впевнену міжнародну кар'єру: співав у Франції, Швайцарії, Канаді, Бельгії, Німеччині, Фінляндії, Ізраїлі. В ліричних ролях опер „Травіята", „Ріґолетто", „Євгеній Онеґін", „Мадам Батерфляй" й ін., він полонить красою свого голосу.

Маючи на увазі оперу „Ріґолетто", англійські критики називають його „одним із найталановитіших українських виконавців". Насправді його найуспішніший виступ досі – це роля Альфреда в опері Верді „Травіята". Він співав у Великому театрі в Москві цілий сезон 1998 року.

В Нью-Йорку М. Дідик співав в опері Верді „Ріґолетто".

Музичний критик газети „Нью-Йорк Таймс" Бернард Голланд пише, що Дідик „мав найкраще опанування Вердіївського стилю".

М. Дідик прибув до Нью-Йорку з Філядельфії, де проспівав у шести виставах опери „Ріґолетто", удостоївшись прихильної критики у „Philadelphia Inquirer".

Теодор Терен-Юськів

ЗВІДУСІЛЬ

Чечня не капітулює

Представник президента Росії на Північному Кавказі генерал Віктор Казанцев зажадав від президента Чечні Аслана Масхадова публічного каяття в російській пресі з приводу опору волелюбного народу, внаслідок якого лише від жовтня 1999 року загинуло понад 2.5 тисячі російських вояків. Масхадов відповів, що така пропозиція провідникові незалежної держави є неприйнятною, він може розпочати переговори з президентом Росії лише на засадах рівности без жодних попередніх умов.

Знайдено печеру Івана Хрестителя

На східньому березі ріки Йордану під рештками візантійської церкви виявлено печеру, яку визнано зимовим житлом Івана Хрестителя. Археологи знайшли також череп, який вочевидь належав до одного з ченців, хоча те, що череп був закопаний окремо біля входу до печери, дозволяє припустити, що він належав Предтечі.

У 2000 році загинули 26 журналістів

Організація „Репортери без кордонів“ заявила, що минулого року при виконанні службових обов'язків у світі загинули 25 журналістів, на 10 менше, ніж попереднього року. Число арештованих журналістів теж було меншим – 329 проти 446 у 1999 році. Найбільше журналістів загинуло в Срі Ланці і Сьєра Леоне, найбільше ув'язнено в Бірмі, Китаї, Ірані і Етіопії.

На лижах до Південного полюса

До Південного полюса на лижах дійшли два голляндські мандрівники. Ван Роойен і Корнеліссен вирушили в дорогу ще на початку листопада, вони стартували з антарктичної станції "Петріот Гиллс". Всього мандрівники подолали на лижах 1150 кілометрів. Все спорядження і харчі мандрівники везли за собою на санях. Зараз голляндці збираються в зворотну дорогу і сподіваються на допомогу попутного вітру – вони запустять спеціяльних повітряних зміїв, які будуть тягнути лещатарів за собою.

Росія розміщує ядерну зброю на Балтиці

Минулого тижня "Вашінґтон Пост" повідомив, що Росія в червні минулого року почала встановлювати в околицях Калініграду тактичні ракети з ядерною зброєю, здатні нести її на відстань 70 кілометрів. Цим самим Росія здійснила свою погрозу, висловлену два роки тому у зв'язку з намірами Литви, Латвії і Естонії вступити до НАТО. Водночас Росія порушила двосторонню угоду зі США від 1991-92 років про зменшення тактичного ядерного арсеналу.

Нове слово про „Слово...“

Це щось незбагненне: минуле не тільки живе у теперішньому, в кожній галузі знань і почувань, в усіх формах науки і мистецтва, але ми намагаємося все глибше вникнути в нього, все краще зрозуміти, і в цьому сенсі життя кожного покоління – це постійні вертання до досвіду батьків, дідів і прадідів, до їхніх досягнень, поглядів і творчих мук. Що ще дивніше – є випадки, коли одна й та ж пам'ятка минулого говорить мовби різними голосами, різними мовами, і тому протягом сторіч залишається невичерпною для наукових та аматорських досліджень. До таких пам'яток належить „Слово о полку Ігоревім“ – скарб нашої національної культури часів Київської Руси, але водночас – предмет жвавого і безперервного зацікавлення з боку багатьох інших культур. Сьогодні великі різномовні праці про „Слово...“ можуть скласти цілу бібліотеку: їх понад дві тисячі. Також багатьма мовами „Слово...“ перекладене і переспіване. Маємо до сотні українських варіянтів, не менше – російських і білоруських, цей твір живе польською, чеською, сербською, болгарською, словінською, німецькою, англійською, японською, китайською, французькою, італійською, еспанською, угорською, гебрейською та їдиш, абхазькою, башкирською, вірменською, грузинською, казахською, узбецькою, карельською, татарською та ще багатьма іншими мовами. І ця ріка не висихає і не міліє. Дослідницьку естафету продовжують молодші покоління, виникають нові інтерпретації, цілі нові школи, материкову науку про „Слово...“ успішно доповнює наука еміґраційна – загадаймо хоч би праці Д. Чижевського, І. Огієнка, О. Пріцака, С. Гординського. Вже не так давно у Кліфтоні, Н. Дж., побачив світ поетичний переспів, сміливо запропонований Володимиром Васьковим. Злива досліджень, пов'язаних зі „Словом...“, з'явилася в Україні протягом останніх п'ятнадцяти років. В чому річ? Що надихає дослідників і перекладачів?

З теплим почуттям тримаю в руках найновіше видання „Слова...“ – це праця мого давнього товариша Каміла Найпавера, ужгородського історика, який живе тепер у Будапешті і є одним з активістів Товариства української культури в Угорщині. Власне, це товариство й спонзорувало книжку. Вона містить двомовний, українсько-угорський, вступ автора, переклад твору на сучасні українську і угорську мови, родовід князів Київської Руси, схему міждинастичних зв'язків угорських королів з руськими князями, і давньорусько-українсько-російсько-угорський словник. Вдалося одержати деякі відповіді у телефонічному інтерв'ю...

– Каміле, як ти відважився сісти за переклад „Слова...“ після великих – наприклад, після Франка, Рильського?

– Їхні переклади зберігають свою естетичну і пізнавальну цінність. Мене ж захопив у „Слові...“ українсько-угорський аспект. Я зрозумів, що деяких „білих плям“ твору може позбутися тільки той дослідник, який знає угорську мову, знає її зв'язок з давньоукраїнською, русинською. Це шлях, який приводить до остаточного висновку: „Слово о полку Ігоревім“, незважаючи на всі зусилля старої офіційної московської історіографії, не належить до російської літературної спадщини. Це надбання української культури.

Каміл Найпавер

– Український народний характер „Слова...“ визнавали й росіяни. Ти сам цитуєш академіка Обнорського, який бачив спорідненість „Слова...“ з українськими думами. А конкретний зміст і персонажі цього твору вже віддавна напоумлюють дослідників шукати авора в карпатукраїнському реґіоні. Навіть російські вчені Орлов і Юґов припускали, що ним був галичанин, „карпаторусин“.

– Знання давньоукраїнського, русинського діялекту і угорської мови дозволило мені це припущення перетворити в логічний арґумент. Більше того, переплетіння угорських і русинських слів змушує думати, що автор „Слова...“ знав обидві ці мови. У XII столітті зв'язок між київськими і галицькими князями та угорськими королями був такий тісний, кровний, що в Угорщині давньоруська мова була другою після угорської, а в Галичині, навпаки – угорська була другою після давньоруської, русинської. В угорській мові збереглося понад 8 тисяч слів слов'янського походження. Багатьма з них досі однаково користуються українці й угорці. Окремі слова законсервувалися в угорській, а з української зникли або перетворилися в архаїзми.

– Але у „Слові...“ є й тюркізми. Я добре пам'ятаю, як ти колись, 20 літ тому, хвилювався, прочитавши контроверсійне дослідження казахського поета Олжаса Сулейменова „АЗ і Я“ – про присутність половецької Азії в давній Україні, зокрема про половецький слід у „Слові...“. Чому ти цю тему зовсім обійшов увагою?

– Це вимагає спеціяльних, тюркологічних знань. Заторкнувши угромовний аспект, я зрозумів, що самих ґунґаризмів у „Слові...“ вистачить ще на багато майбутніх досліджень.

– Чи є вже відгуки на книжку?

– Так, лише на Закарпатті – ціла низка. Річ у тім, що вже можна говорити про закарпатську школу досліджень „Слова...“ – філологічних, історичних, культурологічних. Праці П. Сови, Ф. Потушняка, В. Микитася, Б. Яценка, М. Вигодованця, І. Сенька, В. Фединишинця, С. Федаки становлять суцільний струмінь у вивченні давньоукраукаїнського історично-поетичного шедевру. У Києві закарпатець О. Мишанич готує до видання українську енциклопедію „Слова о полку Ігоревім“. Природно, що моя праця не могла залишитися непоміченою. Як я й передбачав, автори рецензій не в усьому погоджуються зі мною.

– Наприклад?

– Деякі рецензенти категорично відкидають запропоноване мною написання „Воян“ замість усталеного дотепер „Боян“. Я виходив з того, що „воян“ – це, подавньоукраїнськи, розповідач, в русинському діялекті ще й тепер є слово „вайкати“, тобто плескати язиком. Зовсім інакше, ніж попередні дослідники, я інтерпретую десятки слів і висловів „Слова...“, і це не може не викликати заперечення з боку тих, „кому ясно усе“, як жартував один поет. Зрештою, я не претендую на істину в останній інстанції, бо „Слово...“ – невичерпне джерело, яке ніколи не перестане приваблювати і хвилювати.

Розмову з Камілом Найпавером вів **Петро Часто**

В Космачі розвивається народна творчість

Український центр народної культури „Музей Івана Гончара“ відрядив до гуцульського села Космач наукову експедицію, до складу якої входили історик Ігор Пошивайло, мистецтвознавець Тетяна Марченко, етнограф Світлана Козача, етнолог Микола Скиба.

Космач – це єдиний в Україні центр, де і понині в тій чи іншій мірі розвиваються всі види народної творчости. Київські науковці поставили собі за мету безпосередньо на місці вивчити досвід народних майстрів, узагальнити його і оприлюднити на Міжнародній науковій конференції, яка відбудеться в січні 2001 року в Києві як ювілейні „Гончарські читання“.

Дослідників цікавили народний костюм і писанкарство, вишивка і боднарство, іконопис і ткацтво, народні музичні інструменти, ліщиноплетіння, обробка шкіри, металу, дереворізьба, коренепластика.

Вчені побували на присілках Завоєли, Медвежий, Дощиний, досліджували архітектуру Космача, весільні звичаї.

Дмитро Пожоджук,
с. Космач, Івано-Франківська обл.

СПОГАДИ

Чому я тепер у Киргизії...

До Управи Суспільної Служби Комбатантів в США звернувся, через голову Станиці Братства І-ої УД УНА в Нюарку Богдана Кутного, колишній підстаршина Української Повстанської Армії побратим Михайло Дзіман, з проханням фінансово допомогти старшині Дивізії „Галичина", І-ої УД УНА, колишньому чотовому УПА Олегові Никифоруковi. Він каліка, живе у злиднях у Киргизстані.

Управа ССК негайно написала до нього листа, попросила його написати про його переживання в дивізії і УПА та переслала фінансову допомогу. Нижче подаємо текст листа Олега Никифорука, присланий до Управи ССК з датою 6-го червня 2000 року.

Ярослав Качай, Зенон Завадович

Слава Україні!

Дорогі побратими!

Сьогодні отримав листа від вас, за якого від щирого серця всім вам посилаю найкращі побажання і низький поклін! Не уявляєте собі, яка це мила і дорога несподіванка! На старість приходиться переживати різні почуття. З одної сторони – жаль і туга, що здоров'я пропадає, приходить старість на чужині. З другої, що віднайшлися щирі друзі, які не дають падати духом. Останнім часом мій стан здоров'я погіршився, може вже роки беруть своє (73), а більше всього – це клімат і середовище.

Я вже писав комусь, що мені вдалося влаштуватися будівельником на Киргизький гірно-рудний комбінат. Після відбуття двох третин вироку ув'язнення мене вислали в т. зв. „віддалені райони" і я потрапив в гори Киргизії. Я старався найматися на роботу „далі від цивілізації", у гірських селах, бо там мене не перевіряли працівники державної безпеки. А потім почалося будівництво гірно-рудного комбінату в с. Кара-Балта. Спочатку тут була „зона", працювали ляґерники і цивільні. Мене тут не тривожило моє минуле. Але тільки я приїздив на відпустку до Львова, мені треба було відразу зголоситися до НКВД. Мені „радили" згодитися на співпрацю з органами безпеки, обіцяючи, що через якийсь час я зможу приписатися в Україні. Все допитувалися про минуле, показували знимки, називали прізвища, але я їм нічого не сказав.

Виручило мене те, що після поранення (вийняли рештки лівого ока в Кракові), ліва сторона голови була спаралізована, і я міг симулювати втрату пам'яти. Їх дивувало, що мене судила „тройка" військового трибуналу в Німеччині і мене відправили на Печору, а не до Львова, де від мене могли б більше довідатися. Я їм говорив, що пройшов тільки рекрутський вишкіл в Нойгамері, а коли і післали на фронт, я втік, жив в Польщі як поляк, потім одружився з німкою і хотів перебратися до її родичів в Німеччині. Тут мене спіймала контр-розвідка і там судив суд II ґвардійської армії.

А насправді було так: я пройшов рекрутський вишкіл в Гайделяґрі, потім був в Нойгамері при артилерії, в Абтайлюнґ – 2 В для особливих доручень, я міг обслуговувати авто-фурґон з радіостанцією, вивчився на шофера-радиста. Під Бродами я, оберштурмфірер Штолле і штурман Дітріх були в одній машині, передавали шифровані депеші командуванню. Нас розбомбили і сказали пробиватися штурмом з оточення. Тут я зустрів Садовського Костика з Тернополя і сина майора Палієнка. Він сказав, що його батько загинув. Добиралися, хто як міг, до Нойгамеру. Тут після допитів за якийсь час мене відправили в Чехословаччину, під Желіну у Турчанський Святий Мартін, на боротьбу з чеськими партизанами. Потім мене послали в офіцерську школу під Прагу.

За якийсь час, бо курс був скорочений, нас, 5-ох українців, послали на оборону Познаня. Познань скоро оточили червоні і у вуличних боях від кулі снайпера загинув Свістесь Борис зі Львова. Осталися я, Палієнко, Максим'юк і ще один, прізвище забув. Скоро і мене поранило в ліве око і ногу. Мене переодягнули в цивільне, залишили біля мене одну ґранату, куди ділися хлопці – не пам'ятаю, бо скоро в пивниці, де я лежав, появилися поляки з НСЗ (Нарадове Сили Збройне) і спитали, хто я. Я сказав, що працюю в Познані, вивезений зі Львова і вони відіслали мене в шпиталь польського Червоного Хреста.

Через певний час всіх ранених цивільних стали перевіряти чекісти, і мені треба було втікати. У шпиталі дали мені папери, що я їду додому лікуватися, був вивезений на роботу в Німеччину. Я добрався до Львова, але з родини вже нікого не було. Я зустрів Богдана Карманського, однокласника з гімназії, а він був звільнений з хлопцями з УПА. Вони помогли мені перейти границю до Польщі, під Сянок, де проживали моя мама і сестра Дора. Тут я познайомився з „Довгоруким" і „Херсонцем".

Появився поручник В. Негович (разом були в Нойгамері), і ми перейшли до УПА. Нас перевіряли сотенний „Хрін", начальник штабу „Хитроліс", командир боївки СБ „Грім". Я став чотовим І-ої чоти, а В. Негович-„Вітер" – чотовим 2-ої чоти. Ми провадили вишкіл новобранців-лемків. Потім вели бої з ВП (Війско Польське). В мене почалося загноєння лівого ока, страшно боліла голова, і мене курінний „Рен" відправив в Краків на операцію. Гроші давав сотенний „Хрін".

Після операції вернувся в село Долину під Сяноком. Сотня була в рейді в горах. Прийшла штафета від „Рена", щоб я перебирався за границю, дали мені вказівки, де і кого зустрічати. Я добрався до Бресляву, але тут був вже провал і мене послали в Щецін. Там я кілька днів бродив коло дому, де мене мали зустріти, але у вікнах не було домовленого сиґналу. До мене підійшла молода німка і сказала, що „явка" провалена, вона сама переведе мене через границю. Вже на німецькій території нас затримав патруль і забрав у „Смерш". Тут мене допитали і знайшли під лівою рукою „блютґруппе", татуйовану групу крови, що мали ми всі. „Тройка" засудила мене на 10 років і відправила на Печору. Тут мене знов допитували, але я нічого нового не говорив. Там я бачив Митрополита Йосифа Сліпого, Єпископа Чарнецького, дивізійників Грушку і Сухнацького. Захворів цингою, і мене відправили в „Южнузбалкіч" Кемеровської области на лісоповал і будівельні роботи. В 1955 році звільнили і послали в Киргизію, де я живу дотепер.

Дещо про моє життя тут, в Киргизії.

Ніяк не можу заспокоїтися, і в голові – рій думок. Не помагає „седальгін", котрий мені приписали в лікарні. Після аналізів в мене признали склероз церебральних судин головного мозку. Завтра піду знов у лікарню на обслідування, бо лікарства, які приписали, не дуже помагають, продовжує боліти і шуміти в голові (ліва сторона давно не моя). Тепер болить права сторона. Але завдяки вам, всім побратимам і добрим людям хочеться ще пожити і побачити, що буде далі. Тому я дуже вдячний за вашу матеріяльну і моральну підтримку. Тут, в Кара-Балті, немає нікого з наших. Всі „рускоязичні". Тут цілі села „хахлів", це ще переселенці і їхні нащадки з України, вони говорять „по-хахлацьки", але їх не цікавить Україна. Більшість – це колишні „кулаки", котрих вислала більшовицька влада. Живуть окремо, замкнуто, недовірливо. А киргизів до розпаду союзу у нас було дуже мало, в основному самі комуністи. Простий киргиз любить пасти овець в горах, там вони і „кочували". А зараз вони спускаються з гір в долину і щораз більше заповнюють всі місця. Тепер вони „хазяїни страни".

Як стала Киргизія самостійною, всюди пішов киргизький народ і мова. „Рускоязичні" стали покидати Киргизію, бо всі місця стали займати киргизи, а вони опинилися на другорядних позиціях. Тепер, правда, повернули російській мові статус державної і заборонили міґрацію. Один американський долар дорівнював 10 сомів, зараз 1 долар дорівнює 48 сомів. Наша пенсія на двох з жінкою становить 700 сомів – 15 амер. долярів на місяць.

Спочатку ще якось крутили, потім стали продавати що могли, і здоров'я стало здавати. Слава Богу, відгукнулися ви, побратими, отож якось витримаємо. Надія на Вашу моральну і матеріяльну підтримку додає сил і енерґії.

По телевізору показували у вістях, як Лукашенко і Путін обнімали українського Л. Кучму і обговорґвали, як знов об'єднати слов'ян. А русаки в східних областях просять приєднати їх до Росії. В Києві вже не чути нашої мови! До чого дійде?

Але будемо надіятися, що не даром Україна потратила такі жертви, не даром полягли тисячі героїв. Ще раз щиро дякую за поміч і співчуття!

Олег і Надя Никифоруки

ЗВІДУСІЛЬ

Звинувачуваний катував німців

У Польщі триває перший з семи судових процесів проти поляків, які катували і вбивали німців, інтернованих у таборах наприкінці і після Другої світової війни. 78-річний Чеслав Ґемборський був комендантом такого табору в Ламбіновицях, де утримувалися німці. Головне звинувачення на адресу колишнього коменданта полягає в тому, що за його наказом було підпалено будинок, в якому перебували люди. Коли вони намагалися вибратися з вогню, Ґемборський особисто стріляв у них або наказував кидати їх у вогонь. Таким чином загинули 48 осіб.

Росіяни назвали Людиною століття... Леніна

1500 респондентів Росії відповіли на запитання соціологічної служби, кого вони вважають Людиною століття. 14 відсотків голосів набрав Ленін, на другому місці – Сталін, далі йдуть Сахаров, Юрій Ґаґарін, Михайло Горбачов.

Не кожне авто зі сходу в'їде до Німеччини

Від 1 січня уряд Німеччини мав впровадити заборону на в'їзд авт, викиди яких не відповідають нормам Евро-1. Водночас в країнах Західньої Европи діють значно суворіші норми Евро-2 і Евро-3. Проте уряд Польщі домовився про відкладення заборони до 1 квітня, оскільки автомобілісти цієї країни ще не підготували свої авта до нових вимог. Про авта з України преса не згадує.

Рекордна стрілянина Саддама Гусейна

Влада Іраку спростувала інформацію про те, що 63-річний Саддам Гусейн після великої військової паради потрапив до лікарні з інсультом. На параді провідник держави стояв впродовж 5 годин, салютуючи війську, а потім, тримаючи карабін в одній руці, здійснив з нього 241 постріл, встановивши своєрідний рекорд арабського світу.

Росія має намір будувати тунель до США

Москва готова будувати майже 100-кілометровий тунель, який зв'яже Росію та США через Берінґову протоку, вартістю 40 млрд. фунтів стерлінґів і терміном будівництва 20 років. Про це заявив директор московського Центру реґіональних транспортних проєктів Віктор Разбегін, повідомляє британська газета "Таймс" від 2 січня. Будівництво цього тунелю – справа часу, і гроші для цього знайдуться. Британська газета наголошує, що такий тунель буде найбільшим з досі відомих проєктів. Хоча територію Росії і США на цій ділянці розділяє дещо менше 40 кілометрів, проте щоб проєкт тунелю був надійним, його довжина має бути втричі більшою.

СПОРТ

На шляху до Солт-Лейк-Сіті

Триває готування до участи в зимовій Олімпіяді, яка відбудеться у 2002 році в Салт-Лейк-Сіті, США.

З цією метою групи спортовців беруть участь в міжнародних змаганнях і чемпіонатах світу. Переможці дістають ліцензії на право участи в Олімпійських іграх. Остаточний склад Олімпійської делеґації України буде визначено наприкінці 2001 року.

Україна готується до змагань з фіґурного ковзання, біятлону, лещетарства, стрибків з трампліна, ковзанярства, шорт-треку, гокею і кількох інших. Це буде третій виступ України на зимових іграх.

Недавно був оприлюднений список кандидатів до участи в XIX Зимових Олімпійських Іграх, до якого ввійшли фіґуристи Д. Паламарчук, О. Шакалов, А. Терещенко, В. Ползікіна, О. Кудим, О. Грушина, Д. Дмитренко, Г. Маняченко, С. Пилипенко; біятлоністи – А. Деризермля, В. Деркач, Р. Лисенко, Р. Прима, Н. Лемеш, Н. Терещенко, О. Хвостенко. До цього списка не включені провідні в Україні біятлоністи Тетяна Водоп'янова, Олена Зубрилова і Олена Петрова, які на підставі значних осягів на міжнародних змаганнях вже ввійшли до збірної України. Покладають теж надії на Валентину Шевченко та Ірину Тараненко-Терелю. В лещетарських гонках кандидатами є О. Заровний, В. Якимчук, Л. Нестеренко, М. Лейдюк, М. Пестрякова, Г. Нікон. До збірної уже ввійшли кращі лещетарі України – Микола Скрябін, Юлія Сипаренко. Кандидати з стрибків з трампліна – Ю. Микитинець, І. Бойчук, П. Варварук, І. Козлов; з шорт-треку – В. Чернега, В. Григорєв, Н. Сверчкова; з гокею – Є. Бруль, В. Горбенко, В. Селіверстов, Р. Щербатюк, К. Касянчук, С. Климентьєв, В. Бобровніков, О. Зиневич, Д. Марковський, Б. Проценко, Р. Безщасний, П. Гоменюк, О. Яковенко.

До першого виступу збірної України в Ліллегаммері з уваги на фінансові труднощі держави причинився УСЦАК і належні до нього окремі українські спортові осередки в США і Канаді.

І цим разом на прохання президента федерації біятлону Володимира Бринзака і представника НОК України Ляриси Барабаш-Темпл, УСЦАК підтримав один з етапів підготовки біятлоністок, виславши на це дві тисячі долярів.

Ще чотири тисячі долярів призначив для України комітет Української діяспорної олімпіяди у Філядельфії.

Збірна України з футболу готується до світового чемпіонату

У 2001 році має вирішитися доля участи України в світовому чемпіонаті з футболу, який відбудеться в 2002 році. Щоб ввійти до фінальних ігор чемпіонату, збірна України повинна вийти переможцем в серіях відбіркових змагань у своїй групі, в якій покищо лідером є команда Польщі. Україна посідає в цій групі друге місце. Як повідомив голова підготовчого комітету Олег Базилевич, вже затверджено плян підготовки збірної до ігор на перше півріччя 2001 року. Перший навчально-тренувальний збір футболістів вирішено провести в Києві 10–29 січня.

Тренувальні змагання з командами „Борисфен", „Оболонь", „Таврія", ЦСКА і „Ворскла" відбудуться в Конча-Заспі. Міжнародну товариську зустріч збірна України проведе з командою Грузії в Тбілісі. Від 26 лютого до 1 березня ц. р. збірна братиме участь у міжнародному футбольному турнірі на Кіпрі. Черговий навчально-тренувальний збір футболістів збірної почнеться 18 березня ц. р. перед офіційними відбірковими змаганнями, які проводяться 24 березня в Києві з командою Білорусі та 28 березня на виїзді зі збірною Валії.

25 квітня плянується товариська зустріч збірної України з одною з провідних збірних команд Европи, можливо – Англії. 27 травня відбудеться черговий навчально-тренувальний збір футболістів збірної в Києві за кілька днів перед відбірковими змаганнями з командами Норвегії і Валії, які відбудуться в Києві 2 і 6 червня ц. р.

А. Шевченко – кращий футболіст України

За підсумками традиційного опитування газети „Український футбол" Андрій Шевченко, нападаючий збірної України, визнаний кращим футболістом. Дальші місця зайняли Андрій Воробей з донецького „Шахтаря", Сергій Ребров з англійського клюбу „Тотенгем", Олег Лужний з англійського клюбу „Арсенал". Усі вони грають у збірній України.

Футбольний турнір в закритій залі

Від 13 січня до 24 березня в м. Вейн, Нью-Джерзі, проходитимуть ігри великого футбольного турніру „2001 Чарлі Стілітано СР". Змагання відбуватимуться в суботні вечори між 8,30:1-ою годиною ночі. Час змагань – 40 хвилин. Ігри відбуватимуться в двох рівнорядних підгрупах і закінчаться фінальними зустрічами 4-ох найкращих з обох підгруп.

Чемпіон одержить 1500 долярів, віце-чемпіон – 1000 дол. Клюб, що здобуде третє місце, дістане трофей. До турніру запрошені провідні футбольні клюби Нью-Джерзі, Нью-Йорку і Коннектикет.

Команда „Ч. Січі", що закінчила першу половину сезону в Еліт-дивізії „™арден Стейт Сакер Ліги" на 5-му місці (але має два відкладених змагання), виступить в цьому турнірі в такому складі: М. Гойчка і Б. Протас (воротарі), М. Бучко, Р. Длябаль, М. Мешеряков, Й. Репаський, Р. Стефурак, С. Ваврик, І. Єрмоленко, В. Єровинкин, А. Шмуляренко, Г. Сергіїв, Є. Ґулевич, А. Бабушкин. Провідник – Я. Твардовський, тренер – Д. Соколяк.

Новини з спортового життя подав Омелян Твардовський (УСЦАК)

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Ще про леґендарну Соломію

Платівка 1902 року зі співом С. Крушельницької.

В минулому році у „Свободі" д-р Роман Ричок спростував деякі неточності в статті Я. Стеха про славну співачку Соломію Крушельницьку. Проте і в статті Р. Ричка є деякі неточності, зокрема щодо звукозаписів Соломії Крушельницької. Цією темою я займаюся від кінця 1950-их років і можу похвалитися неабиякою колекцією її оригінальних записів на платівках. Д-р Р. Ричок пише: „Перші записи (на воскових валках) здійснено у Варшаві в 1903 році, а в 1910 році вже акустичним способом в Мілані". Насправді ж С. Крушельницька ніколи не записувалася на воскові валки, всі її оригінальні записи випущено на платівках, включно з тими, які були вперше зроблені у Варшаві не в 1903-му році, але пізньої осені 1902-го звукотехніком фірми „Ґрамофон" Францом Гампе. Всі десять односторонніх платівок є розміром 25 сантиметрів. Ця фірма ніколи не робила записів на валках, бо засновник цієї фірми, німецький еміґрант Еміль Берлінер винайшов у своїй вашінґтонській лябораторії в 1888 році спосіб робити записи на плоскому диску (платівці), і свій винахід запатентував. Також жодні, досі видані каталоги (Р. Бауера, Дж. Бенета та багато інших), не згадують про записи Соломії Крушельницької на валках. Із десяти варшавських записів у моїй фонотеці є п'ять. Всі вони на платівках розміром 25 см.

Відомо, що всі записи на валки і платівки від кінця XIX століття і до травня 1925 року, коли вперше введено т. зв. електричний метод запису Вестінґавза, робилися акустичним або механічним способом. Отже, всі записи С. Крушельницької на платівки, крім чотирьох, зроблених в лютому 1928 року співачкою в Нью-Йорку, були зроблені тільки акустичною методою.

В кінці статті д-р Р. Ричок пише: „Варто ще відмітити, що в 1947 році (Соломії було вже 75 років) записано на магнітофонній плівці українські народні пісні. Запис зберігається у Львівському музичному інституті і при сьогоднішній техніці його можна удосконалити і видати".

Відвідуючи в 1996 році Львівський музичний інститут, я поцікавився його звукозаписним фондом. У великій кімнаті, де було багато старої електронної апаратури, я бачив полиці зі сотнями довгограючих платівок, магнітофонні стрічки і досить велику картотеку. Проте найбільший скарб я знайшов в шафі у коридорі, де не в дуже ідеальних умовах зберігання було близько 500 воскових валків, записаних на фонографі з початком двадцятого століття відомим етнографом і науковцем Осипом Роздольським. Вони ще чекають на розшифрування і вивчення.

Але повернемось до магнітофонних записів С. Крушельницької. В інституті мені дали магнітофонну стрічку із списком виконаних нею пісень. Прослухавши цілу стрічку, я попросив зробити мені копію. Записи зроблено між 8 і 16 квітня 1951 року.

Про записи співачки із 1947 року, оскільки пригадую, не було мови. Список налічує 20 творів Штогаренка, Ревуцького, Людкевича, Ярославенка, Лисенка, Павлюченка, Дрималика, Лятошинського, Колесси, Солтиса, Гнатюка, Січинського і Сімовича.

Шодо компакт-диску С. Крушельницької, який в 1996 році в Англії випустила фірма „Перл" та інформації в брошурі, написаній Дж. Стіном, то про це найкраще може розповісти Роман Савицький, який вів з ним в цій справі переписку. Між іншим, в цій брошурі чотири варшавські записи співачки теж позначені 1902 роком.

Степан Максимюк,
Сілвер Спрінґ, Меріленд

Недосліджені воскові валки зберігаються в коридорі.

У 80-ті Роковини існування Українського Вільного Університету відбудуться

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

ЗА СПОКІЙ ДУШ СВ. П. СПОЧИЛИХ ТВОРЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ, ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ: МЕЦЕНАТІВ, ФУНДАТОРІВ, ДОБРОДІЇВ, ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ — ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ: БОГОСЛУЖЕННЯ ВІДБУДУТЬСЯ В БІЛЬШИХ МІСТАХ НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ В ОСТАННЮ НЕДІЛЮ В СІЧНІ 2001р.

РЕКТОРИ УВУ ВІД 1921 – 2000, ЯКІ ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

Олександер Колесса · Станіслав Дністрянський · Іван Горбачавський · Теодор Щерба · Дмитро Антонович · Андрій Яковлів · Сергій Шелюхін · Олександер Мицюк · Іван Борковський · о. Августин Волошин · Вадим Щербаківський

Січень, 1921

Іван Мірчук · Юрій Панейко · Микола Василів · Олександер Кульчинський · Василь Орелецький · Володимир Янів · Богдан Т Цюцюра

Січень, 2001

ФУНДАТОРИ ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Теодор Витвицький · о. Ярослав Тростянецький · Пастор Іван Луцик · Евгенія Онуферко · Богдан Онуферко · Інж. Софія Гаєвська · маестро Петро Андрусів · проф. Омелян Кушнір · Ярослава Кушнір · д-р Юрій Кишакевич · пл. сен. проф. Степан Салик · мгр Володимир Романовський · Наталія Романовський

Іван Синидяк · Інж. Володимир Бакалець · Роман Бакалець · Анастазія Пирська · Михайло Пирський · Анна Олійник · Федір Олійник · Іван Галавай · Мартин Новаківський · Катерина Синидяк · Катерина Коленяк · д-р Ілля Андрусяк · Мирослав Німець

д-р Юліян Політило · Антін Шумейко · Інж. Адріян Горницький · архітект Орест Гладкий · Олександер Ярош · Інж. Іван Кравчук · д-р Семен Гик · Ксеня Лучканич · о. Григорій Лиско · Матильда Німець · Микола Попович · Роман Кушнірчук · Евдокія Кушнірчук

Евген Луцький · Марія Малащук · д-р Роман Малащук · д-р Володимир Савчак · д-р Михайло Сосновський · д-р Константин Савчук · Анастазія Псуй · проф. Макар Каплистий · Марія Каплистий · Юліян Монастирський · Нестор Стельмах · Федір Савечка · д-р Петро Богданський

мгр Мирон Утриско · інж. Ярослав Когутяк · Нестор Когутяк · Любов Княгиницька · о. Ярослав Княгиницький · Микола Німець · Теодозія Стельмах · Григорій Стельмах · Тереса Божик · Григорій Божик · проф. Пилип Гайда · д-р Володимир Душник · Антін Цапар

Ілля і Анастазія Мельник

Іван Головко

Петро Турчин

проф. д-р ректор УВУ Іван Мірчук із дружиною проф. Марією

Інж. Остап Захарків

д-р Любомира Зозуля-Коцур

Василь Івасин

Роман Кухта

Мирослава Молдозан

МЕЦЕНАТИ, ДОБРОДІЇ і ЧЛЕНИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Авраменко Василь
Андроняк Петро
д-р Андрусяк Ілля
проф. Антонович Адам
Артимишин Юрій
мґр. Базарко Іван
мґр Баран Михайло
Барагура Марія
Баско Люба
мґр Басюк Еміліян
Бекерський Іван
д-р Борковський Роман
Боярська Марія
о. Бутринський Маркіян
д-р Варварів Константин
о. д-р Великий Атаназій
д-р Вергун Василь
Вертипорох Богдан і Юлія
Вітрик Петро
д-р Бобеляк Дмитро
Вовк Олександер
Возьний Осип
Вомпель Марія і Роман
Вороняк Олександер
Ґерич Василь і Анна
мґр Гик Марія
Гладкий Орест
д-р Голіят Роман
Гошовський Леонтин
о. Грабець Володимир
д-р Гребеняк Ірена
Данилишин Григорій
Данилюк Роман
д-р Дармограй Петро і Галя
Дахнівський Дмитро
Дацків Ярослав і Ірена
д-р Дзядів Роман
д-р Домбчевський Іларійон
інж. Дубик Богдан
д-р Дудка Михайло
інж. Іванчишин Роман
мґр. Залуська Наталія
Зацухний Микола
Зубаль Стефан
інж. Кмета Ігор
Камінський Олександер
проф. К.і А. Кисілевські
Кий Василь
Кобилецький Володимир
Когут Михайло і Софія
мґр. Колінко Василь
Колодій Іван
д-р Комаринський Ярослав
Комендант Іван
Костів Семен
д-р Кос Роман
д-р Кравчук Роман
Кравець Юрій і Ядвіґа
д-р Костюк Сергій
д-р Кудрик Олег
інж. Кузик Дмитро
Кузик Юрій
Кузьмин Йосиф
Курчак Оля
д-р Кушнір Юрій
Кухній Михайло
Кушей Степан і Володимира
Кучкуда Василь і Пелагія
мґр Кух Надія
Лабунька Марія
Лешко Теодор і Стефанія
проф. Лев Василь
д-р Логаза Михайло
д-р Лоза Михайло
мґр. Лозинський Евген
Макар Марія
мґр. Мартинюк Микола
Марчук Петро
Марусяк Осип
Матковська Марія
Михалевич Михайло
д-р Мичковський Мирослав
д-р Мороз Роман
д-р Моцюк Петро Роман
Натина Василь
д-р Ничка Олександер
Новак Микола
Новак Стефанія
Окруско Андрій
Оренчук Ярослав
Остроський Володимир
д-р Палідвор Василь
Папуга Володимир
мґр. Пашко Олександер
Петраш Григорій
д-р Політило Юліян
Поритко Іван
Поритко Роман
Потоцька Анеля
проф. Придаткевич Роман і Лідія
Пришляк Богдан
Прядка Андрій
Прядка Параскевія
інж. Пушкар Стефанія
інж. Раковський Роман
Рокіцький Стефанія
д-р Рубчак Богдан і Марія
проф. Рудакевич Іван
Рудик Ірена
Савка Микола
Савків Оксана
Салюк Григорій і Клавдія
Семущак Лев
Серабин Стефан
о. Сивенький Любомир
д-р Сидорак Олександер
Сенчишак Микола
д-р Сілецький Богдан
Сікора Стефанія
Станецький Іван
проф. Старосольський Юрій
дир. Стефанович Богдан
Стельмах Іван і Татіяна
о. Степаненко Микола
проф. Стецюк Василь і Марія
Сусла Софія
д-р Тарнавський Остап
інж. Ткач Ярослав
о. Ткачук Іван і Ірена
Токарчук Катерина
Токарчук Теодор
мґр Чорний Микола-Досінчук
ген. Шандрук Павло і Ольга
Ходновська Марія
проф. Храпливий Зиновій
Хухра Дарія
Ценко Володимира і Микола
Фафендик Степан
д-р Филипчак Борис
Федусь Петро
д-р Фішер Рудольф
проф. Хомин Іван
Юзенів Михайло
мґр. Яців Петро
Цебрій Григорій і Дора

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДИ БУДУТЬ ВІДПРАВЛЕНІ У СЛІДУЮЧИХ МІСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(остання неділя в січні, що цього року припадає на 28 січня 2001 р.)

МЮНХЕН: Церква Свв. Андрія і Покрови;
Церква Св. Миколая

ЛОС АНДЖЕЛЕС: Церква Рождества Пречистої Діви Марії
Церква Св. Володимира

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ: Церква Св. Архистратига Михаїла
Церква Св. Покрови

КЛІВЛЕНД-ПАРМА: Катедра Св. Володимира
Церква Св. Покрови

ЧИКАГО: Катедральна церква Св. Володимира
Собор Свв. Володимира і Ольги

НЬЮ-ЙОРК: Катедра Св. Володимира
Церква Св. Юра

СТЕМФОРД: Катедра Св. Володимира Великого

БАВНД БРУК: Церква-Пам'ятник Св. Андрія Первозваного

ВСІХ ЧЛЕНІВ ПРОФЕСОРСЬКОГО СКЛАДУ, СТУДЕНТІВ І АЛЮМНІВ УВУ, МЕЦЕНАТІВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО — ПРОСИМО В ЧАСІ ВІДПРАВ (неділя, 28 січня 2001 р.), ДЕ Б ВИ НЕ БУЛИ ПОЄДНАТИСЯ З НАМИ В ПОХОДІ МОЛИТОВ ДО ВСЕВИШНЬОГО ЗА ТИХ, ЩО ЗНАННЯ СВОЄ І ПРАЦЮ СВОЮ ВІДДАЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ, ВДЯЧНІСТЬ І ПОШАНА СПОЧИЛИМ ЧЛЕНАМ ВЕЛИКОЇ РОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Управа Фундації УВУ

Tel.: (212) 353-3029
Fax: (212) 260-5408

Office Address:
UFU Foundation, Inc.
43 St. Mark's Place
New York, N.Y. 10003

Зібрав і впорядкував проф. Петро Ґой,
голова Фундації УВУ

Mailing Address:
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION,INC.
P.O.BOX 1028
NEW YORK, N.Y. 10276

ОКРУГА ПІВНІЧНОГО НЬЮ-ДЖЕРЗІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Запрошує усіх дітей з родинами на

ТРАДИЦІЙНУ „ЯЛИНКУ“

НЕДІЛЯ, 14 січня 2001 р. 3:00 год. по полудні

в будинку

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NEW JERSEY

ЗАПРОШУЄМО І ВІТАЄМО

КОЛЯДКИ, ПЕРЕКУСКА і НЕСПОДІВАНКИ

Вступ безплатний

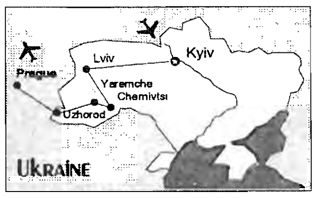
scope travel inc
1605 Springfield Ave, Maplewood NJ 07040
973 378-8998 or 800 242-7267 or FAX 973 378-7903
http://www.scopetravel.com info@scopetravel.com

Leading World Tour Operator to Ukraine

Marijka Stadnycka Helbig

2001 ESCORTED TOURS

Celebrate the 10th Anniversary of Ukraine's Independence with us!!!

HUTSULKA

via Czech Airlines
from NEWARK
17 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
from $2400

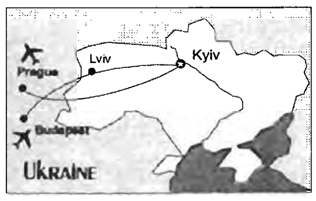
The most popular of tour itineraries: fly into **Kyiv (4)**, take a sleeper train to **Lviv (5)** and continue by deluxe touring coach: **Chernivtsi (1) Yaremche (2) Uzhorod (2)** and **Prague (2)**. *Plus* Olesko, Zarvanytsia, Kolomyja, Manyavsky Skyt, Rakhiv, Khust and Kosice. ***Departures: May through Sep.***
Independence Tour Departure HUTSULKA IV August 19, 2001

ZOZULIA

via Czech Airlines
from NEWARK
11 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
from $1650

The cities of Ukraine: **Kyiv (4)** and **Lviv (4)**. The first eight days you travel with the Hutsulka tour. From Lviv board a sleeper train to **Budapest (2)** for the flight home. ***Departures: May through Sep***
Independence Tour Departure ZOZULIA IV August 17, 2001

CZARDAS

via Czech Airlines
from NEWARK
15 DAY All-inclusive Partially Escorted First Class Tour
from $2200

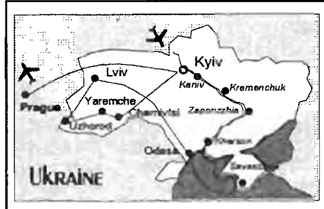
The best of Eastern Europe – fly to **Budapest (3)**, overnight sleeper train to **Lviv (5)**, then to **Kyiv (4)**. From there you fly to exciting **Prague (2)**. **Two departures only: Aug 13 and Sep 24, 2001**
Independence Tour Departure CZARDAS I August 13, 2001

LASTIVKA

via Czech Airlines
from NEWARK
16 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
Aug 12 – 27, 2001 $2625

Fly to **Lviv (4)** then continue by plane to Crimea, **Yalta (5)** for a comprehensive tour of Crimea: **Simferopil, Bakhchysaraj, Sevastopol** and **Swallow's Nest**. Fly to **Kyiv (4)** to partake in the **10th Anniversary Celebrations**, then fly to **Prague (2)**. **Independence Tour Departure**

CHAIKA

via Czech Airlines *from* NEWARK
25 DAY All-inclusive Bus Tour + Dnipro Cruise
Aug 3 – 27, 2001
$3600 Twin occupancy Upper deck

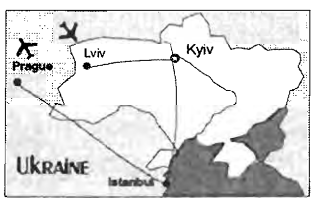
The most comprehensive of tours, combines a **10 day Dnipro Cruise** from **Kyiv to Odesa**. Continue by overnight train **to Lviv (4)** then by coach to **Uzhorod (1), Yaremche (2) and Chernivtsi (1)**. Visit Zarvanytsia and Ternopil before returning to **Kyiv (4)** for **Independence Day Festivities**. End the tour in exciting **Prague (2)**. **Independence Tour Departure**

HOPAK

via Czech Airlines *from* NEWARK
20 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
Aug 19 – Sep 7, 2001 $2850
Exclusive bus tour of Eastern Ukraine and Crimea

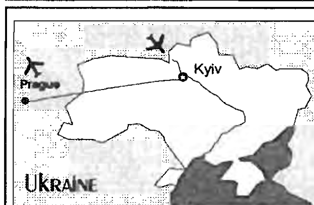
Be in **Kyiv (6)** for the Independence Festivities, then join your deluxe coach for a tour of Eastern Ukraine: **Poltava (1), Kharkiv (2), Dnipropetrovsk (2), Zaporizzhia (1)** and **Yalta (5)** visiting **Simferopil, Bakhchysaraj, Sevastopol** and **Swallow's Nest**. Fly to Kyiv and board the non-stop flight to **Prague (2)**. *Plus* Opishnia, Reshetylivka and Petrykivka. **Independence Tour Departure**

ROXOLANA

via Czech Airlines
from NEWARK
16 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
Aug 16 – 31, 2001 $3000

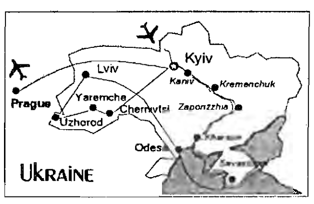
Fly into **Lviv (4)** then by plane to **Kyiv (4)** to partake in the **Independence Festivities.** Fly to exotic **Istanbul (4)** and finish this loveliest of tours in spectacular **Prague (2)**. Escort: Kvitka Semanyshyn
Independence Tour Departure

LYBID

via Czech Airlines
from NEWARK
9 DAY All-inclusive Tour
Aug 19 – 27, 2001 $1650

Fly to **Kyiv (6)** for the Festivities of **Ukraine's 10th Anniversary of Independence.** Partake in the parades, concerts, festivals and sightseeing. From Kyiv fly to **Prague (2)**, the most exciting and popular tourist destination in Eastern Europe, for a final two days of a most memorable trip.
Independence Tour Departure

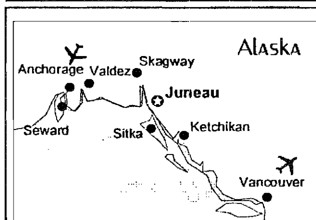

МАНДРІВНІ СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ

Під проводом Племени *Перші Стежі*

via Czech Airlines *from* NEWARK
25 DAY All-inclusive Bus Tour + Dnipro Cruise
Aug 3 – 27, 2001 from $3200

All of Ukraine, features a **10 day Dnipro Cruise** from **Kyiv to Odesa.** Continue by overnight train to **Lviv (4)** then by coach to **Uzhorod (1), Yaremche (2),** Manyavsky Skyt and **Chernivtsi (1)**. Visit Zarvanytsia and Ternopil before returning to **Kyiv (4)** for **Independence Day Festivities**. Fly to **Prague (2)** for a final two days. Fully chaperoned – limited to PLAST members – Age limit: 18-24
Independence Tour Departure

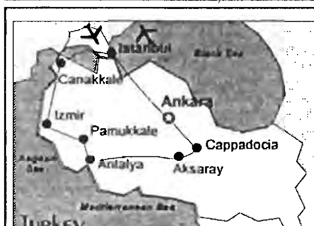

ALASKA CRUISE

Carnival Cruise Lines ***Anchorage to Vancouver***
7 day Southbound Glacier Route
July 25 – Aug 1, 2001 Cabins from $1190 + Air
Escort: Zenia Brozyna

WAITLIST

The wonder of Alaska awaits you aboard the *Carnival Spirit*. The verdant mountains and waterfalls of the Inside Passage, full of sea lions and humpback whales, Indian villages with totems: **Anchorage, Seward, Prince William Sound, College Fjord, Valdez, Hubbard Glacier, Juneau, Skagway, Lynn Canal, Ketchikan** and **Vancouver.** Visit this Last Frontier on the newest, largest ship to sail Alaska.

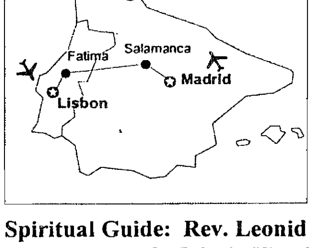

TURKEY

via Turkish Airlines ***from*** **JFK/NEW YORK**
17 DAY All-inclusive Deluxe Escorted Tour
Sep 21 – Oct 11, 2001 $1990 twin

Escort: Omelan Helbig

Arrive in **Istanbul** to begin this lovely deluxe coach tour of exotic Turkey. Itinerary includes: **Ankara, Cappadocia, Aksaray, Antalya, Pamukkale, Izmir, Canakkale** and **Istanbul**. All meals, admission fees, absolutely NO hidden costs, escorted from USA. Optional mid-tour *Turquoise Coast* stop-over in Antalya. Four- and 5-star hotels throughout makes this a most memorable and best buy for 2001.

PORTUGAL, SPAIN + FATIMA

via TAP Airlines ***from*** **NEWARK**
11 DAY All-inclusive Escorted Tour
April 29 – May 9, 2001 $1850 twin

Spiritual Guide: Rev. Leonid Malkov
Sponsored by St John's Ukrainian Catholic Church of Newark

Fly into **Lisbon (3)** with St Jeronimo's Monastery, Royal Coach Museum and Queluz National Palace. Continue by deluxe coach to **Fatima (2),** Catholic Pilgrimage destination. Overnight in **Salamanca (1)** en route to **Madrid (3),** where sites include Escorial, the Royal Palace and a full-day Toledo excursion.

Pope JOHN PAUL in UKRAINE

Be there while history is made!

Jun 21 – 24, 2001

Tour Dates: **Jun 18 – Jul 1, 2001** Kyiv (3) Lviv (7) Budapest (2) **$1990 tw**
Features: R/T transatlantic airfare, R/T transfers, intercity transportation, first class hotels, B/D in Kyiv and Budapest, Breakfast basis in Lviv, Ukrainian Visa fee, fully escorted from USA
Optional 4-day Carpathian Tour: Zarvanytsia, Ivano Frankivsk, Kolomyja, Yaremche, Mukachevo and Uzhorod Jun 25 – 29 at additional $450 twin

2001 BROCHURE is ready
and will be mailed ONLY upon request!
See our NEW WEBSITE at www.scopetravel.com

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

• РОЗШУКИ •

Розшукую батька **ТУТКАЛЮКА РОМАНА ПИЛИПОВИЧА**. Проживав: 96 Marks Place, #12, New York. Від 1990 р. втратив з ним контакт. Моя адреса: Україна, м. Тернопіль, вул. Злуки 43 кв. 155. Туткалюк Ігор Романович. **Тел.: 26-14-68**

• ПРАЦЯ •

Радо буду піклуватися старшим чоловіком. Говорю українською та англійською мовами. Вмію керувати автом, варити, займатися господарством, вживати комп'ютер. Тарас.
Тел.: (609) 883-2488

Потрібна няня для дворічних двійнят без проживання – від понеділка до п'ятниці. Знання англійської мови, право водіння автом, право на постійне проживання в Америці. Добра платня і плачені вакації.
Тел.: (973) 701-2159

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21 СІЧНЯ 2001 р.

Бріджпорт, Конн. Управа Відділу повідомляє всіх членів про річні загальні збори 59 Відділу „Українська Січ", які відбудуться в церковній залі св. Покрови при вулицях Нобл та Барним, о год. 2-ій по пол. В програмі: звіти уступаючої Управи, дискусія, вибір нової Управи. Зараз після зборів відбудеться товариська зустріч. Запрошуємо не тільки членів, але всіх зацікавлених діяльністю УНС та гостей прийти численно на наші річні загальні збори. По інформації тел. до Т. Сливінського (203) 375-6995 голова, рек. секретар – І. Гайда, ф. сек. – Б. Добощак (203) 723-4304.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ

запрошує своїх членів та українську громаду

на гостинний виступ

театру ім. Леся Курбаса зі Львова

„ДО ДЖЕРЕЛ РИТУАЛУ"

У виставі візьмуть участь:

ВОЛОДИМИР КУЧИНСЬКИЙ,
НАТАЛЯ ПОЛОВИНКА,
ОЛЕГ СТЕФАН та
АНДРІЙ ВОДИЧЕВ

Виступ відбудеться

в суботу, 20 січня 2001, о годині 5-ій вечора

в будинку НТШ: 63 Fourth Ave. (між 9 і 10 вулицями), New York, NY 10003

Осередок Спілки Української Молоді
ім. ген.-хор. Мирона Тарнавського в Пассейку, Нью-Джерзі

ласкаво запрошує Вас з родиною на

ЗАБАВУ

з нагоди Ювілею 50-ліття Осередку

1951 - 2001 СУМ 50 Пассейк

в суботу, 20 січня 2001 р., о год. 9-ій веч.

Sheraton Meadowlands Hotel
Route 3, East Rutherford, NJ

при звуках

оркестри „БУРЛАКИ" з Монтреалю

Вступ: $25 від особи

Просимо телефонувати на число:
(973) 772-3344 • (201) 323-1703
або писати на адресу:
Passaic@CYM.org

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в середу, 6 грудня 2000 р. по довгій і важкій недузі відійшов у Вічність на 59-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, СИН, БРАТ, ВУЙКО, СТРИЙКО, ЗЯТЬ і ШВАҐЕР

бл. п.
адвокат
БОГДАН ВЕНҐЛЬОВСЬКИЙ

нар. 13 квітня 1941 року у Снятині, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в заведенні Павла Гарриса і церкві св. Йосафата в Рочестері, Н.Й. в четвер 7-го, п'ятницю 8-го і суботу 9 -го грудня 2000 р.

Залишені в безмежному смутку:

дружина – ХРИСТИНА
доні – ЛІСА МИЛЛЕР з мужем МАРКОМ
– ОЛЕНА ВИТТ з мужем СТЕФАНОМ
– АНДРЕЯ
внук – ЛУКА МИЛЛЕР
мама – МАРІЯ ВЕНҐЛЬОВСЬКА
брат – РОМАН з родиною
теща – НАТАЛІЯ ҐУРАН
швагер – МИРОН ҐУРАН з родиною
швагерка – ЕЛЯ АГЕРН з родиною
родина в США, Канаді і Україні.

Складаю щиру подяку усім, що взяли участь в Богослуженнях, за квіти, вислови співчуття і пожертви в пам'ять бл. п. Богдана на:

Святі Літургії;
Церкву св. Йосафата;
Strong Memorial Hospital Liver Transplant Program;
Пласт;
Український Музей.

ХРИСТИНА ВЕНҐЛЬОВСЬКА
з родиною.

В безмежнім болю повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 7 січня 2001 р. відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п.
д-р мед.
АЛЕКСАНДЕР КОСТЕК

нар. 29 серпня 1925 р.
в Бережниці Королівській, пов. Жидачів

ПАРАСТАС і ПАНАХИДУ відслужено 11 січня 2001 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 12 січня 2001 р. з української католицької церкви св. Миколая в Пассейку, Н. Дж. на цвинтар Woodlawn, Бронкс, Н.Й.

Горем прибиті:

дружина – РЕНАТА
донька – МІШЕЛ
син – АЛЕКСАНДЕР
сестри – ОЛЬГА БУБНЯК
– СОФІЯ ПАТРИЛО
братанка – АЛЕКСАНДРА з мужем БОГДАНОМ ДУТКА
сестрінки – ІРЕНА з мужем МИХАЙЛОМ ВОЛЕКОМ з родиною
– ДАРІЯ з мужем ВОЛОДИМИРОМ РУДАКЕВИЧОМ з родиною
– ХРИСТИНА ПАТРИЛО
– ОРИСЯ з мужем НЕСТОРОМ БЛИЗНАКОМ з родиною
ближча і дальша родина в Україні, Канаді, Польщі і Австрії.

Вічна Йому пам'ять!

У СУМНІ РІЧНИЦІ СМЕРТИ НАШИХ ДОРОГИХ БАТЬКІВ

бл. п. МИХАЙЛИНИ ХОМИН
і бл. п. ОСИПА ХОМИНА

БРАТА

бл. п. ОСИПА ВІЛЬГЕЛЬМА

ЙОГО ДРУЖИНИ

бл. п. ДЗІДРИ

і ДОЧКИ

бл. п. ТАМАРИ

та БРАТА

бл. п. ЕДВАРДА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

20 січня 2001 р.

в церквах:

- св. Михаїла у Балтиморі, Мд., о год. 5-ій веч.;
- св. Михаїла у Нью-Гейвені, Конн., о год. 8-ій ранку;
- St. Joseph, York, PA о год. 8-ій ранку.

Просимо о молитви за Покійних у цей день.

дочка і сестра – ЛЮБА МЕЛЬНИК з родиною
син і брат – ПЛЯТОН ХОМА з родиною

З глибоким смутком повідомляємо, що в середу, 26 грудня 2000 р., на 90-му році життя, відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.
МАРІЯ ДРОГОМЕРЕЦЬКА

ПАНАХИДА ВІДБУЛАСЯ в середу, 27 грудня 2000 р.

ПОХОРОН – у четвер, 28 грудня 2000 р. з церкви Священомученика Йосафата на цвинтар Mt. Olivet у Дітройті, Миш.

Залишила у глибокому смутку:

дочку – НУСЮ з мужем СТЕПАНОМ ФЕДЕНКОМ
внучок – МАРІЙКУ з мужем ОЛЕСЕМ ОЛЕКСЮКОМ
– ДАНУСЮ з мужем МАРКІЯНОМ ФЕДОРОВИЧОМ
правнука – ДАМ'ЯНА ОЛЕКСЮКА
правнучку – ХРИСТИНУ ОЛЕКСЮК
братів – ВАСИЛЯ ЛАЗАРОВИЧА з родиною в Канаді
– ПЕТРА ЛАЗАРОВИЧА з родиною в Україні
ближчу і дальшу родину в Америці Канаді і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 7 січня 2001 р. відійшов у вічність на 81-му році життя

бл. п.
інж.
БРОНЕСЛАВ ПРУЦ

колишній соліст хорів „Бурлаки" та церковного хору „Боян" у Баффало, Н. Й.

Залишив у глибокому смутку:

дружину – НАТАЛКУ
дочок – ГАЛЮ з чоловіком
– АНЮ з чоловіком
сина – ПЕТРА
сестер – АНЮ МАЛЮЦУ
– КСЕНЮ КУЛЬЧИЦЬКУ
внуків – МАРІЙКУ, АНДРІЙКА та ГАЛЮНЮ

____

Замість квітів просимо складати пожертви на Український Музей в Нью-Йорку.

Похований в Las Vegas, NV

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що 14 грудня 2000 р. відійшов від нас у вічність на 76-му році життя наш найдорожчий БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ГРИГОРІЙ КОСТЮК

„ВИШНЕВИЙ“

нар. 14 січня 1924 р. в Езуполі, Західня Україна.

Воїн Української Повстанської Армії, член ОУН, член Т-ва УПА ім. „ген. Тараса Чупринки“, активний член Української Православної Церкви парафії св. Покрови у Савдфілд, Миш. Ветеран Американської Армії з часу Корейської війни, член УККА, УНСоюзу та інших установ, які щедро піддержував.
Вірний син свого народу, за який воював і працював до останніх днів свого життя.

Горем прибиті:
син – ҐРЕҐОРІ з дружиною ЛІВІЯН
дочки – ДАНА з мужем РАЛФОМ
– СТЕФАНІЯ з мужем МАРКОМ
внучка – СТЕФАНІЯ
та родина в Україні.

ПАНАХИДА відбулася в неділю 17 грудня, в заведенні Neli Turowski, о год. 3-ій по пол.
ПОХОРОН – в понеділок 18 грудня, о год. 11-ій ранку.
Тіло Покійного спочило на цвинтарі Parkview Memorial Livonia, MI.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 7 січня 2001 р., о год. 10-ій ранку по дуже тяжкій недузі упокоїлася в Бозі наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ТЕТА

бл. п.

ОЛЬГА-НЕОНІЛЯ ЛЕВИЦЬКА

з дому ЧОРНОБРИВА

нар. в Білих Ославах, Україна.

Горем прибиті:
муж – ОЛЕКСАНДЕР
син – ЮЛІЯН-ЗЕНОН
внуки – ПЕТРО і ЛЕСЯ
братова – ЮСТИНКА СТЕБЛІЙ з родиною
братаниця – ЛЕСЯ ПРОЦИК з родиною

ПАРАСТАС у п'ятницю, 12 січня 2001 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Flanagan McGee, 541 North 22 St. Philadelphia, PA.
ПОХОРОН з церкви св. Миколая в суботу, 13 січня, о год. 10-ій ранку.

Вічна Їй пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою з родиною і знайомими, що 27-го грудня 2000 р. відійшов у вічність на 77 році життя наш найдорожчий муж, батько, дідо

св. п.

Стефан Галібей

Вояк У.Н.А. Дивізії, народився в Україні в місцевості Устя Зелене.

Залишилися у смутку:

дружина – Ірена з дому Мацюк
дочка – Оксана Цюпка
сини – Богдан
Михайло з дружино Оксаною
внуки – Катруся, Стефан, Христя

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на Українську Католицьку Духовну Семінарію у Львові.

Ділимося сумною вісткою з нашими рідними, близькими і знайомими в Україні, Америці і Канаді, що 2 травня 2000 р., після довгої, важкої недуги, на 75-му році життя відійшов у вічність наш незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

СТЕПАН ЗОРІЙ

„ТУЧА“

член ОУН, старшина УПА, довголітній керівник українських радіопрограм у Клівленді, Огайо, працівник бюра кредитової спілки „Самопоміч“ у Пармі, Огайо, провідний член Відділу кол. Вояків УПА ім. ген. хор. Романа Шухевича – Тараса Чупринки, член 3 Відділу ООЧСУ, осередку СУМА ім. гетьмана Богдана Хмельницького, який у минулому очолював.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбувались в днях 4-го і 5-го травня 2000 р. із крипти братів Головчаків до церкви Покрова Пресвятої Богородиці.
ПОХОРОНЕНО Покійного на цвинтарній ділянці Вояків УПА українського католицького цвинтаря св. Андрея при Герц Ровд у Пармі.

Від імені цілої родини Покійного, бажаємо скласти вислови глибокої вдячности, преосвященному Владиці Кир Робертові і його канцлерові, Всеч. отцю Томі Саюкові, Всеч. отцю митратові Іванові Кротцеві, пароховi українського католицького собору свв. Володимира і Ольги в Чикаго, Всеч. отцю Василеві Петрову, парохові церкви Покрова Пресвятої Богородиці та гостеві з України, Всеч. отцю Ігореві Касіяну за зворушливе відслуження дводенних похоронних обрядів, а інж. Зенонові М'ягкому за спів під час церковних відправ.
Відділові Т-ва кол. Вояків УПА, його голові п. Петрові Дмитрикові за прощальне слово та зорганізування останнього вояцького салюту покійному, побратимам із Братства Дивізійників за їхню участь.
Прапороносцям ОУН, 3-го Відділу ООЧСУ й Осередку СУМА ім. Богдана Хмельницького і сумівській молоді за численну, організовану участь в одностроях – наша велика, сердечна подяка!
Усім нашим близьким, приятелям, знайомим, паням із сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці за численну участь у похоронах, за їхні молитви, співчуття, пожертви на Заупокійні Святі Літургії та всі їхні вияви піддержки, за переслані квіти – ми невимовно вдячні.
За прощальні слова у крипті, під час тризни й на цвинтарі, сердечно дякуємо: п. Тарасові Бурому, д-рові Володимирові й Любі Боднарам, інж. Романові Стахурові, пані Наталі Крíслатій-Ліщинецькій та п. Петрові Твардовському.
Зокрема дякуємо Всеч. отцю парохові Василеві Петрову за духовну опіку над покійним в часі недуги, за уділення Святих Тайн та відвідини в шпиталі і вдома.
Нашому довголітньому родинному лікареві д-рові Дмитрові Фаріонові за дбайливу лікарську опіку ми глибоко вдячні.

Хай за всі вияви співчуття у час нашої родинної скорботи Господь винагородить усіх вас сторицею!

Опечалені:
дружина – МИРОСЛАВА ЗОРІЙ
сини – РОМАН і ЗЕНОН з дружиною ТЕРЕЗОЮ і дітьми
дочка – НАТАЛЯ ЗОРІЙ